

Připravili jsme pro vás májovou rozesílku 8/2023. V části I, na stránkách 2–17 najdete AKTUALNÍ informace – grantové výzvy, pozvánky na vzdělávací programy a akce, informace o kampaních. V části II přinášíme náměty a inspiraci i tipy na pomůcky a publikace (str. 18–21). Část III přináší stálý přehled informací a odkazů k důležitým tématům (od str. 22).

K 30. dubnu ukončujeme 14. ročník osvětové kampaně PTÁCI – žijí tady s námi. V květnu zahajujeme kampaň Přírodní zahrada – zahrada pod našimi okny a Vsetínské dny pro Fairtrade, více na str. 9–11.

Archív rozesílek: www.liska-evvo.cz/rozesilka

Významné dny v měsíci KVĚTNU: Do práce na kole, 3. 5. Den slunce, 3. 5. Mezinárodní týden kompostování, Mezinárodní dny ptačího zpěvu, 13. 5. Světový den pro fair trade, Den otevřených lesů, Mezinárodní den stěhovavých ptáků.

Více na www.ekokalendar.cz.

Akce do DIÁŘE:

Úterý 1.–30. května	Kampaň Do práce na kole www.mestovsetin.cz
Sobota 13. května	Férová snídaneň www.ferovasnidane.cz
Pondělí 22. května	Terénní exkurze Krajem orchidejových luk www.liska-evvo.cz
Pá – Ne 26.–28. května	Konference VENKU pro školní koordinátory EVVO, 2. ročník www.liska-evvo.cz
Pondělí 5. června	Workshop Dobré otázky (nejen) v EVVO www.liska-evvo.cz
Pátek 23. června	Workshop Učíme se venku pro MŠ, program Mrkvička www.liska-evvo.cz
Pá – So 23.–24. června	Workshop Učíme se venku pro ZŠ, ŠD, SVČ, NNO www.liska-evvo.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

PTÁCI – ŽIJÍ TADY S NÁMI	PŘÍRODNÍ ZAHRA DA – PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY	STROMY a MY	POCTIVĚ VYROBENÉ, SPRAVEDLIVĚ ZAPLACENÉ	POCTIVĚ VYROBENÉ, PODPORA MÍSTNÍ UDĚLITELNÉ EKONOMIKY
1.–30. DUBNA	1. KVĚTNA – 30. ČERVNA	15. ZÁŘÍ – 31. ŘÍJNA	CELOROČNĚ	CELOROČNĚ
www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte důležitá témata **PTÁCI, ZAHRA
DA, STROMY, FAIR TRADE** a **místní udržitelná ekonomika**,
www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Hlavním cílem kampaní je osvěta tématu s dopadem na **šetrnější
a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu prostředí**.

Každá kampaň vychází z významného dne či **klíčové akce**.

Ke kampani je sestaven **kalendář akcí**, zahrnující aktivity a programy zapojených a spolupracujících organizací, vydána **tisková zpráva**, osvětové a didaktické **materiály, metodické listy či pomůcky**.

OBSAH ROZESÍLKY 8/2023

Část I

INFORMACE, AKTUALITY, POZVÁNKY NA AKCE, NABÍDKA PROGRAMŮ PRO ŽÁKY I DOSPĚLÉ, KAMPAŇ

I/1	Zprávy z Lísky	... str. 2
I/2	Pozvánky na akce, osvětové kampaně	... str. 3
I/3	Vzdělávací programy a metodická podpora EVVO	... str. 13
I/4	Výukové programy, projektové dny	... str. 15
I/5	Zprávy z webu a tisku	... str. 17
I/6	Zdroje a grantové výzvy	... str. 17

Část II

METODICKÁ PODPORA

II/1	Náměty, doporučení, inspirace, příklady dobré praxe	... str. 18
II/2	Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky	... str. 19
II/3	Program Učíme se venku	... str. 20
II/4	Projekty pro školy, soutěže	... str. 21
II/5	Tipy na výlety, exkurze, výstavy	... str. 21

Část III

UŽITEČNÉ ODKAZY A INFORMACE

III/1	Udržitelný rozvoj	... str. 22
III/2	Přírodní zahrady	... str. 23
III/3	Zelené okénko	... str. 23
III/4	Místní produkty, biopotraviny	... str. 23
III/5	Fairtrade	... str. 24

ZAPOJTE SE DO KAMPAŇ

**PŘÍRODNÍ ZAHRA
DA –
ZAHRA
DA POD NAŠIMI OKNY**
1. KVĚTNA – 30. ČERVNA

Podpořte LÍSKU

Programy a činnosti můžete podpořit finančně:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře DARUJME.CZ

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

V roce 2022 členové Klubu Lisky zaslali 36.000 Kč.

Děkujeme za dlouhodobou podporu, díky níž můžeme tvořit tematické programy a materiály pro učení venku.

Dar LÍSCÉ

prostřednictvím darovacího formuláře DARUJME.CZ

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy. www.darujme.cz/projekt/1203070

V roce 2022 jsme z vašich darů získali 1.470 Kč.

Velmi si toho vážíme a DĚKUJEME.

část I • INFORMACE, AKTUALITY

I/1

Zprávy z LÍSKY

Pokračujeme v tvorbě aktivit do 4 nových programů v projektu Lisky „Písmena a čísla VENKU s Lískou“. Projekt podpořilo Ministerstvo životního prostředí.

Ve spolupráci s Městskými lesy Vsetín, vsetínskými včelaři a kolegy z VIS Bílé Karpaty tvoříme nové **programy v Arboretu Semetín** na téma VODA a STROMY pro MŠ a I. stupeň ZŠ. Vznikl nápad na Semetínskou hledačku a záložky, Zápisník přírody arboreta. První pilotní programy proběhnou už v květnu a červnu pro žáky ZŠ Ohrada a Rokytnice, Vsetín. Projekt byl podpořen z programu Zlínského kraje.

Zahájili jsme **projektové dny v MŠ a ZŠ**, v období března až června jich je zapsáno již přes 30!

V dubnu jsme koordinovali osvětovou kampaň **PTÁCI – žijí tady s námi**. Od 1. května zahajujeme kampaň **Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny**.

S Klubem ambasadorů Fairtrade a partnery připravujeme **Vsetínské dny pro Fairtrade a Férovou snídani (sobota 13. května)**.

Po celý květen podpoříme akcemi na triko kampaň **Do práce na kole**, www.mestovsetin.cz

Připravujeme **2. Konferenci VENKU (26.–28. 5.), XXII. Krajskou konferenci o EVVO (18. října)** a další akreditované vzdělávací akce, exkurze pro pedagogy i lektory, osvětové kampaně i akce pro veřejnost.

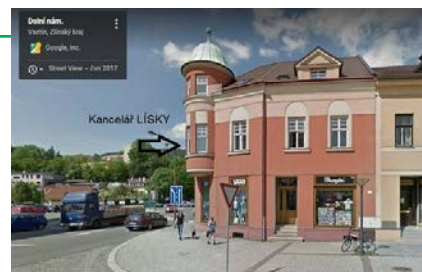
Jsmo připraveni podpořit školy, organizace i obce zajištěním Férové kavárny LÍSKY a aktivit pro děti na rozmanitých slavnostech, festivalech a oslavách.

Těšíme se na setkávání.

Férový obchůdek Lisky

Vybírat můžete z fairtradových čokolád, sypaných i porcovaných čajů, zrnkových, mletých i rozpustných káv (vč. bezkofeinových), kaka, lízátek, karamelů a Lukášových šitých hraček Renaty Lažové.

www.liska-evvo.cz/doc/ferovy-obchudek

Známka FAIRTRADE je malá, ale dělá velké věci

Pěstitelé dostávají spravedlivější odměnu. Je zakázána dětská a otročká práce. Pěstování je šetrnější k životnímu prostředí. Jsou dodržována lidská a pracovní práva.

<https://fairtrade.cz/fairtrade-mala-znamka-ale-dela-velke-veci/>

LUKÁŠOVY HRAČKY potěší a pomáhají

<https://www.facebook.com/lukasovyhracky>

Renáta Lažová, tel.: 605 570 103

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 8/2023

strana 2

Konference VENKU pro školní koordinátory EVVO

2. ročník
26.–28. 5. 2023
Hájenska Semetín,
Vsetín

LÍSKA

www.liska-evvo.cz
www.alcedovsetin.cz

Již nyní si můžete rezervovat termín Krajské konference o EVVO. Uvidíme se 18. října v prostorách HUB Zlín

Jako lektori přislíbili účast Bob Kartouz, Bára Duží, Martin Kříž, Marie Petruš, Pavla Gášková, Monika Havlásková, Petra Handlová, Bára Vojvodíková, Jarda Hlinský, Matěj Adam.

Nabídku publikací, pomůcek, programů představí:

- Rezekvítek Brno
- Nakladatelství Fraus
- Líska
- VIS Bílé Karpaty
- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanec
- Park Rochus Uherské Hradiště
- PC Trnka, CEV Žabka a SVČ KLubko Staré Město
- Basic Vsetín
- Ateliér přírodního barvířství Tincta-Herbae, Jana Šobáňová
- Centrum Veronica Hostětín
- Lukášovy šité hračky Renata Lažová
- Amélie a Martin Janíkovi
- vědecký stoleček UTB a Geonika

Přihlašování spustíme koncem srpna.

Informace: infoevvo@seznam.cz

XXII. Krajská konference o EVVO SVĚT SE MĚNÍ, POJĎME O TOM UČIT

18. 10. 2023
9.00–15.30 hodin
Zlín • <https://hubzlin.cz>

Tradiční inspiromat zajímavých a aktuálních témat, tipů a nápadů pro formální i neformální vzdělávání.

PROGRAM:

- Předání ceny EVVO
- Referáty
- Workshopy, blok I a blok II
- Nabídka knih, pomůcek, programů a služeb

www.liska-evvo.cz

Vzdělávání koordinátorů EVVO – specializační studium

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Studium k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy je určeno koordinátorům environmentální výchovy – kvalifikovaným pedagogům v základních, středních a mateřských školách, pedagogům volného času a vychovatelům.

Studium probíhá na základě **metodického pokynu MŠMT** a je akreditované MŠMT ČR. Odborným garantem je Mgr. Iva Koutná. Plánovaný termín: září 2023 – září 2024.

NÁPLŇ STUDIA

Tematické okruhy studia jsou závazně stanoveny Standardem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v EVVO, vydaným MŠMT ČR v roce 2020. Účastníkům je přibližují špičkové odborníci a zkušení pedagogové. Na obsahu studia se podílí lektori členských a partnerských středisek LÍSKY, školských a partnerských institucí, UTB Zlín.

FORMA STUDIA

Studium má rozsah 250 vyučovacích hodin, které jsou většinou rozvrženy do 8 vícedenních modulů. Konají se v průběhu jednoho školního roku a termíny jsou vyvážené rozloženy mezi pracovní dny a dny volna. Vícedenní setkání se konají na Hájence Na novém světě, terénním středisku ALCEDA Vsetín, kde je vždy zajištěno ubytování a kvalitní domácí strava s využitím místních a fairtradových surovin. Do programu jsou zařazeny výjezdy na pracoviště středisek ekologické výchovy a škol. Účastníci mají možnost se seznámit s jejich službami, programy a specifiky.

Nezbytnou podmínkou úspěšného dokončení specializačního studia je:

- zpracování a předložení závěrečné práce a portfolia,
- složení závěrečné zkoušky před odbornou komisí.

Po celou dobu studia jsou pedagogům k dispozici konzultanti, se kterými je možné se radit o obsahu i formách závěrečné práce. Portfolio obsahuje tematické práce z průběhu celého studia. Tématem závěrečné práce je školní program EVVO, včetně ročního plánu.

Cena: Jedná se o formu studia s finanční spoluúčastí, kterou pokrývá účastnický poplatek ve výši 30.000 Kč/35.000 Kč pro účastníky mimo Zlínský kraj. Poplatek zahrnuje ubytování, stravu, přípravu programu, odměny i cestovné pro lektory a soubor materiálů, které v průběhu studia účastníci obdrží. Dopravu na místo konání si pedagogové vždy hradí sami. Poplatek je možné hradit z projektu OP JAK.

Pokud máte zájem se studia zúčastnit, vyplňte **dotazník** <https://forms.gle/yVurb2JEHhYHgtw7> a my Vás budeme kontaktovat.

Kapacita studia je omezena, maximální počet účastníků studia je 24. V případě dalších otázek se ozvěte: Iva Koutná, koutna.iva@seznam.cz, tel. 605 806 840

OHLÉDNUTÍ

První dvě studia pro koordinátory ve Zlínském kraji se uskutečnila v letech 2010–2012 v rámci projektu ALCEDA – střediska volného času a plavecké školy Vsetín. Školní program EVVO krok za krokem – další vzdělávání pedagogů při zajišťování EVVO v MŠ, ZŠ a SŠ. Doposud jsme připravili 6 Lískou garantovaných studií, která absolvovalo již cca 120 koordinátorů z řad pedagogů základních a středních škol, mateřských škol, školních družin a klubů, středisek volného času. Jako lektori a konzultanti jsme působili v dalších 5 studiích.

VZDĚLÁVÁNÍ A PODPORA PRO ABSOLVENTY

Pro koordinátory EVVO, absolventy specializačního studia, pořádáme vícedenní semináře, kurzy a exkurze: vyhledáváme další zajímavá témata a místa, dopříváme jim možnost sdílet zkušenosti, vzájemně se inspirovat, navazovat spolupráci a získávat další materiály, nové programy a užitečné kontakty. Koordinátoři využívají metodickou a informační podporu, získávají přednostní nabídku zapojení do projektů apod.

Těšíme se na setkávání.

LÍSKA, z.s., Dolní náměstí 429, 755 01 Vsetín • infoevvo@seznam.cz • www.liska-evvo.cz

22.
května
2023

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM LÍSKY

Terénní exkurze Krajem orchidejových luk

Srdčně vás zveme na jedinečnou terénní exkurzi s průvodcem za krásami přírodního a kulturního bohatství Bílých Karpat.

TERMÍN: pondělí 22. května 2023
MÍSTO: Velká nad Velíčkou

CESTA DO HÁJE

V národní přírodní rezervaci Zahrady pod Hájem budeme procházet druhově bohatými loukami, sady s krajovými odrůdami ovoce a nahledneme do neobyčejného typu lesa – palčeziny.

Začátek a konec trasy:

Předpokládaná doba trvání:

Délka trasy:

u kostela ve Velké nad Velíčkou, 10–15 hodin

cca 4 hodiny

cca 5 km, středně náročná trasa – pohyb po lučních a lesních cestách, v první polovině exkurze táhle stoupání

DOPORUČENO:

školní koordinátoři EVVO, učitelé mateřských, základních a středních škol, pedagogové SVČ, SEV, členové Klubu LÍSKY

LEKTOR: certifikovaní průvodci Vzdělávací a informačního střediska Bílé Karpaty, o.p.s.

<https://vis.bilekarpaty.cz/doc/prochazky-s-pruvodcem>

HODINOVÁ DOTACE:

5 hodin (6x45 minut)

CENA: 950 Kč / členové LÍSKY, klubu LÍSKY, programu Mrkvička a Mrkev: 890 Kč

Cena zahrnuje dopravu, lektorské a org. zajištění.

ORGANIZAČNÍ POKYNY:

- **Doprava:** Zajišťte pořadatel. Předpokládaný odjezd ze Vsetína v 8 hodin, návrat do 17 hodin. Přihlášeným účastníkům zašleme místa a čas nástupu pro trase Vsetín - Zlín - Uherské Hradiště - Veselí n. M. - Velká nad Velíčkou.
- **Účastníci získají potvrzení o účasti a zajímavé materiály.**
- **Doporučené vybavení:** terénní oblečení a obuv s ohledem na aktuální počasí, pokrývka hlavy, svačina, tekutiny, osobní léky, příp. fotoaparát, dalekohled
- **Přihlášky zasílejte nejpozději do 30. 4. 2023 prostřednictvím formuláře** <https://forms.gle/JzCbJYdmW5UAs04A>
- **Informace a přihlašování:** infoevvo@seznam.cz, 605 806 840

LÍSKA, z.s., Dolní náměstí 429, 755 01 Vsetín • infoevvo@seznam.cz • www.liska-evvo.cz

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

JAK UČIT O ZMĚNĚ KLIMATU

SEMINÁŘ PRO PEDAGOGY

Lipka

LIPKA — SEMINÁŘ

Pro pedagogy ZŠ a SŠ

pondělí 22. května 2023 13.00–17.00 h
pracoviště Jezírko, Brno-Soběšice

- Kde brát ty správné informace o změně klimatu? Jak je použít ve výuce a proč se nebat o změně klimatu učit a mluvit.
- Probereme aktuální situaci, stejně jako postoje a potřeby mladé generace. Řekneme si, čím můžeme ve studentech probuzet podnikavost a angažovanost pro aktivní změny ve svém okolí a pro celou společnost.

PŘIHLÁŠKA www.lipka.cz/kalendar-akci. Nlaste se do 17. května

CENA zdarma

S SEMEM přezůvky, drobné občerstvení zajištěno

KONTAKT Veronika Brázdilová, E: veronika.brazdilova@lipka.cz, T: 545 228 567

Lipka - školské zařízení pro environmentální vzdělávání www.lipka.cz

jihomoravský kraj

Tento seminář je součástí projektu STARGATE, který je financován z prostředků programu Evropské unie pro výzkum a inovace v letech 2014–2020 na základě grantové dohody č. B1987.

ARPOK otevírá Klub globálního vzdělávání

Co vám přinese účast v Klubu globálního vzdělávání?

- Nové materiály do výuky.
- Setkávání s dalšími pedagogy.
- Praktické ukázky nových metod a nástrojů.
- Začlenění vašich námětů a podnětů.

Seznámit se s Klubem a diskutovat jeho podobu můžete na prvním online setkání 8. 6. 2023, 15:30–17:30 hodin.

Bližší informace: <https://arpok.cz/pro-pedagogy/klub/>

Přihlášení na setkání: <https://forms.gle/Zs5h5dFJAfv3ENk86>

Otevřené semináře NaZemi

www.nazemi.cz

Úvod do kritického myšlení a práce s globálními tématy (16. 5.)

Badatelská konference Praha, 25.–26. 5. 2023

POZORUJ A JEDNEJ – Děti, environmentální výchova a permakultura

Dvoudenní kurz pro pedagogy MŠ a nejnižších ročníků ZŠ a další vzdělavatele, ve dnech 26.–27. května.

Ekocentrum Chaloupky, Baliny u Velkého Meziříčí

Cena: 750 Kč

Dotazy k místu konání: Iveta Machátová,
iveta.machatova@chaloupky.cz, 731 440 922

Ostatní dotazy: info@ekocentrumcb.cz, 777 248 511

Květnová výzva Do práce na kole

Město Vsetín se letos potěší v řadě zapojí do celorepublikové výzvy. www.mestovsetin.cz

Do práce na kole Vsetín, 2.–31. 5. 2023

Květnová výzva
Do práce na kole nebo pěšky:
Více pohybu, radosti ze života, méně emisí.

„AKCE NA TRIKO“ Férová kavárna LÍSKY

Pondělí až čtvrtek od 8:30 do 15:00 hodin
pro registrované účastníky kampaně
káva nebo čaj zdarma.

LÍSKA, z.s. • Dolní náměstí 429, 755 01 Vsetín • www.liska-evvo.cz

Týdny mediálního vzdělávání nabídnou diskuzi s novináři na školách, návštěvy redakcí, materiály do výuky i debatu o umělé inteligenci, 22. května – 16. června

Posledně se můžete se svými třídami zapojit do projektu na podporu mediální gramotnosti s názvem **Týdny mediálního vzdělávání**. Školy během nich budou mít možnost uspořádat debatu s novináři či podniknout exkurzi do zapojených redakcí. Nabídka se zaměří na přiblížení významu kvalitních nezávislých médií, využít ji mohou základní a střední školy.

<https://www.jsns.cz/o-jsns/aktuality-a-media/aktuality/1417896-tydny-medialniho-vzdelavani-nabidnou-diskuze-s-novinari-na-skolach-navstevy-redakci-materialy-do-vyuky-i-debatu-o-umele-inteligenci>

Základní škola Hulín a LÍSKA, z.s.

ŠKOLNÍ FARMÁŘSKÝ PROJEKTOVÝ DEN
18. KVĚTNA 2023,
9:30–12:35, 14:00–17:00 hod.
areál ZŠ Hulín

Srdečně Vás zveme na **ŠKOLNÍ FARMÁŘSKÝ DEN**
Hlavním tématem je náš region, přírodní a kulturní dědictví, řemesla, místní produkty, přiblížení jídla, zdravý životní styl.

Žáci pracují ve výuce i v domácí přípravě na vybraných tématech a připravují aktivity pro své spolužáky, rodiče a veřejnost.

9:30 – 12:35 hodin, areál školy

**„DĚTI DĚTEM“
SIMULACE
FARMÁŘSKÉHO TRHU**

Určeno pro žáky základní školy.
Uvítáme i návštěvu místních MŠ a ZŠ.
Tvořivé dílny a aktivity, ukázky řemesel, program Odkud se bere jídlo, Informační stánek členů ekotýmu.

DOPROVODNÝ PROGRAM:

- Vystoupení dětí školní družiny, ve 14 hodin.
- Vystoupení souboru Huliňáčků, v 16 hodin.

14:00 – 17:00 hodin:
**„DĚTI, LÍSKA A VÝROBCI PRO RODIČE A VEŘEJNOST“
FARMÁŘSKÝ TRH, OBČERSTVENÍ
PREZENTACE PRÁCE DĚTÍ**

Určeno pro veřejnost a rodiče s dětmi.
Do programu přispějí žáci a zaměstnanci školy tvořivými dílnami, vlastnoručně napečenými a vyrobenými dobrotkami.

MÍSTNÍ ŘEMESLNÍCI, FARMÁŘI A VÝROBCI:
palčkování, kalovrátek, výroby z přírodních materiálů, ručně šité hračky, batikování, mýdla, šperkařka, Májový srdíčkový stánek, vázané květiny, patchwork, kroje a další.

OBČERSTVENÍ, OCHUTNÁVKY A PRODEJ VÝROBKŮ:
Férová kavárna LÍSKY, Brambůrky od farmáře, cukrářská výroba, firma Prunus, sídlo Ligurský, pekárna Třeběšice, včelařství a další.

ZÁBAVNÉ AKTIVITY S EKOTÝMEM NA ŠKOLNÍ ZAHRADĚ.

AKCE SE KONÁ ZA KAŽDÉHO POČASÍ.

Během akce budou používány fotografie a kamerové záznamy. Výstupy budou využity pro dokumentaci projektu a propagaci tématu.

Zlínský kraj

PROCHÁZKY S PRŮVODCEM

Zveme Vás do Bílých Karpat a okolí objevovat krásu a jedinečnost přírodního i kulturního bohatství. Stačí si jen vybrat způsob, který Vám bude nejmilejší.

@visibilekarpaty

<https://vis.bilekarpaty.cz/doc/prochazky-s-pruvodcem>

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 8/2023

strana 5

DOTEK SEVER KEMP

10. - 14. 7. 2023
DOTEK HORNÍ MARŠOV, KRKONOŠE
13 - 18 LET

DOTKNI SE...

PŘÍRODY KRKONOŠ
ZÁŽITKŮ A ZÁBAVY
SVÝCH SILNÝCH STRÁNEK
MALÝCH RADOSTÍ A STAROSTÍ
TVÉHO OKOLÍ
NÁPADŮ,
JAK MĚNIT SVÉ OKOLÍ I SVĚT :-)

CENA 1300 Kč/5 dní
*cena zahrnuje program, ubytování a
celodenní stravu

PŘIHLÁŠKY **ZDE** DO 31.5.
info:
silvie.kozlovska@ekologickavychova.cz

Spolufinancováno
Evropskou unií

„Nevíš-li, odkud jsi, nevíš, kdo jsi.“
Wallace Stegner

Dům obnovy tradic, ekologie a kultury - DOTEK
Horní Maršov, Krkonoše

Letní škola místně zakotveného učení
pro učitele a další vzdělavatele, kteří chtějí začít s místně
zakotveným učením (MZU)

23. - 25. srpna 2023

Zajímá vás přístup ke vzdělávání, který
stojí na posilování vztahu k místu?

Vzděláváte děti i dospělé v místě, o
místě a přemýšlíte, jak učit skrze místo
velká celospolečenská témata?

Chcete sdílet své zkušenosti s ostatními
kolegy, pro které je místo jednotlívým
prvkem pro výuku a vzájemně hledat
inspiraci?

Pak je letní škola určená přímo vám. Čeká vás:

- pestrá paleta příkladů, jak učit skrze místo uvnitř i venku
- inspirace místem se silným geniem loci
- setkání s experty, kolegy a dalšími vzdělavateli
- objevování cest k aktivnímu občanství
- stoupání po žebříku Místně zakotveného učení
- příručka, jak začít s Místně zakotveným učením

SEVER
SPOLUFINANCOVÁNÍ EVROPSKOU UNIÍ

Ministerstvo životního prostředí
STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY
Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR,
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí
www.mzp.cz www.zfp.cz

ZAHRADA

Letní zážitková škola pro průvodce dětí 4-10 let

23. - 28. 7. 2023
www.psl.cz/zahrada-cervenec

6. - 11. 8. 2023
www.psl.cz/zahrada-srpen

VYTRVALOST
ODVAHA
VZAJEMNOST
PŘÁTELSKOST
SEBEUČTA
JEDINEČNOST
DŮVERA

Balík smíchu, her a inspirace pro všechny učitele,
volnočasové vedoucí, preventivisty a rodiče.

PANGEA
www.vychovakecnostem.cz
Kurz je akreditován v systému DVVP a lze jej financovat z OP JAK

Tradiční letní škola pro učitele Hurá z lavič, zaměřená na klima, 23. - 25. 8. 2023

Hlásit se můžete tady:

<https://www.chaloupky.cz/hura-z-lavic-2023/>

Chcete zažít čtyři dny plné inspirace?

Poprázdninový
restart ve společnosti
zajímavých lektorů
a kolegů z 1. stupně.

Více informací:

bit.ly/letniskolaboretice

2. ročník Letní školy kritické pedagogiky

15.-18. srpna 2023, Spolkový dům Slavonice.

Diskuze a sdílení kritickopedagogické teorie a zejména praxe.

www.nazemi.cz

Prázdninová škola Lipnice

Nabízí v roce 2023 dva kurzy: <https://vychovakecnostem.cz>
<https://vychovakecnostem.cz/co.../seminare/kurz-zahrada/>

Líška

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 8/2023

strana 6

Výlety do Vlachovic

Od května startují Exkurzní pátky a Výletní neděle, během kterých se podíváte za vůni dřeva, ovoce a bylinek do malebných Vlachovic.

Do starých roubených "sušárn", na bylinkovou farmu, do tradičního bednářství, do maličkého muzea a na ovocné stezky v krásných kopcích kolem.

Více na webu Mikroregion Valašské Klobucko
bit.ly/DoVlachovic

EKO PLANETA

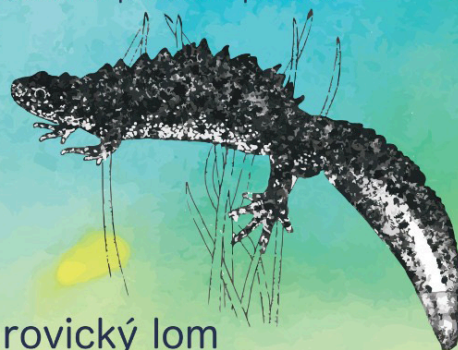
27. – 28. 5. 2023
VÝSTAVIŠTĚ KROMĚŘÍŽ

www.hobbyvystaviste.cz

FESTIVAL PRO ČOLKA

7. Festival o přírodě v přírodě

Kurovický lom
13.–14. 5. 2023

expozice živé fauny a flory lomu, netradiční aktivity a hry pro celé rodiny, ukázka sokolnictví, komentované prohlídky lomu, lukostřelba, loďe na lomu, tvořivé dílny pro děti, lanové aktivity a stromolezení, prodej výrobků z včelích produktů, zajímavé workshopy (o focení, o zážitkové pedagogice) a mnoho dalšího

více informací na www.tokaheya.cz

Spolek přátel hradu Lukova, Odbor životního prostředí a zemědělství Magistrátu města Zlína a Lesy České republiky, s.p. LS Všetín pořádají

DEN STROMŮ a Den s Lesy ČR na hradě Lukově

v sobotu 3. června 2023 od 9.30 do 17.00 hod.

- Naučná zábavná stezka lesem podél zpevněné cesty na hrad od parkoviště u sochy sv. Jana (9.30–14.30 hod.).
- Zážitkové stromolezení a další zábavné stromolezecké aktivity pro děti.
- Tvořivé dílničky pro malé i větší děti.
- Poznáváčky, přírodovědné rébusy a hry na horním nádvoří hradu.
- Otevření nové hradní bylinkové zahrádky.
- Výstava obrazů „Barvy Života“ Olgy Baselové v západním paláci hradu.
- Netopýří a ptačí poradna na horním hradu – informační stánek České společnosti ornitologické a České společnosti pro ochranu netopýřů, ukázky hendikepovaných netopýřů ze záchrané stanice ORNIS v Přerově.
- Lovecká lukostřelba (LK3D Mřínek, pro děti od 6 let) – do 16.00 hod.
- Vyřezávání ze dřeva lupenkovou pilečkou pro děti (řezbář Hutčkoví) u Domu Rudolfa Matouše.
- Ukázka řezbářských prací – Roman Mikuš vyřezává rytíře.
- Jízda na koních od hradu k Písečnému (od 12.00 hod.).
- Ukázka sov a dravců (ČSOP Hošťálková) na nádvoří horního hradu (s komentářem v 11.00 a 13.00 hod.).

Líska

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 8/2023

strana 7

Osvětová kampaň Ptáci – žijí tady s námi

30. dubna ukončujeme 14. ročník osvětové kampaně LÍSKY „Ptáci – žijí tady s námi“

LÍSKA, její členské a partnerské organizace, školy a muzea po celý duben nabízely rozmanité aktivity. Do výzvy Kamarádi z ptačí říše se zapojilo na 10 škol a rodin. Ptačímu tématu se budeme věnovat i nadále.

Líska, z. s. Vsetín pořádá během roku skvělé kampaně EVVO. Do jedné z nich „Ptáci – žijí tady s námi“ se letos zapojil i Spolek pro obnovu zámeckého parku v Brankách. Zorganizoval pro děti z mikroregionu výtvarnou soutěž „Pták roku 2023“, do které se nakonec sešlo 150 krásných prací z 18 škol v okolí. Ceny s dalším programem si mohli všichni užít na Dni Země 22. 4. 2023 v zámeckém parku v Brankách, kdy byla také slavnostně otevřena nová „KNIHOBUDKA PANA DUDKA“ s panem malířem Adolfem Dudkem.

Blanka Palátová

Děkujeme za vaše sdílení, podporu a organizaci akcí. Zejména děkujeme za společnou péči o ptačí tuctvo, ať už přikrmováním v zimě, umístěním krmítek, pitek, budek, výsadbou keřů a dřevin, či polepy na skleněných plochách a osvětou.

Koordinátor: LÍSKA, z.s. • **Garant:** Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město

www.liska-evvo.cz/doc/ptaci-ziji-tady-s-nami

Osvětové kampaně LÍSKY v roce 2023

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte s námi důležitá témata – **PTÁCI, PŘÍRODNÍ ZAHRADA, STROMY, FAIRTRADE a REGIONÁLNÍ PRODUKTY**, <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane>

Organizováním vzdělávacích a osvětových akcí se můžeme podílet na **šetrnějším a odpovědnějším přístupu k přírodě a životnímu prostředí**.

Každá kampaň vychází z významného dne či **klíčové akce**. Ke kampani je sestaven **kalendář akcí**, zahrnující aktivity a programy zapojených a spolupracujících organizací, vydána **tisková zpráva**, osvětové a didaktické **materiály, metodické listy či pomůcky**. Ke zveřejnění a sdílení uvítáme náměty, příklady dobré praxe a materiály. Kampaň je prezentována v rozesílce Lísky, na webu a Facebooku.

Zapojit se můžete jako organizátoři nebo jako účastníci.

PTÁCI – ŽIJÍ TADY S NÁMI	PŘÍRODNÍ ZAHRADA – PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY	STROMY a MY	POCTIVĚ VYROBENÉ, SPRÁVEDLIVĚ ZAPLACENÉ	POCTIVĚ VYROBENÉ, PODPORA MÍSTNÍ UDĚLITELNÉ EKONOMIKY
1.–30. DUBNA	1. KVĚTNA – 30. ČERVENA	15. ZÁŘÍ – 31. ŘÍJNA	CELOROČNĚ	CELOROČNĚ
www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz
GARANT: Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město	GARANT: DDM Škola Uherské Hradiště SPOLUPRÁCE: Centrum Veronica Hostětín	GARANT: Park ROCHUS, Uherské Hradiště	GARANT: LÍSKA, z.s.	GARANT: LÍSKA, z.s. SPOLUPRÁCE: IS pro rozvoj Moravských Kopanec VIS Bílé Karpaty, Veselí n. M., Centrum Veronica Hostětín, KOSENKA Val. Kloubouky
KLÍČOVÉ AKCE: Mezinárodní den ptačtva (1. 4.) Světový den vrbců (20. 3.) Mezinárodní dny ptačího zpěvu (7. 5.) Mezinárodní den stěhovavých ptáků (13. 5.) Evropský festival ptačtva (7. 10.)	KLÍČOVÉ AKCE: Měsíc školní zahrady (1.–31. 5.) Den fascinace rostlinami (18. 5.) Světový den včel (20. 5.) Vikend otevřených zahrad (11.–11. 6.)	KLÍČOVÁ AKCE: Den stromů (20. 10.)	KLÍČOVÉ AKCE: Světový den pro Fair trade – Férová snídaně (13. 5.), Výstava na stromech (říjen)	KLÍČOVÉ AKCE: Měsíc biopotravin a ekologického zemědělství (září) Světový den jídla (16. 10.) Den původních odrůd jablek (21. 10.) dny otevřených dveří u výrobců a na farmách, exkurze, jarmarky, slavnosti, školní farmářské dny
KONTAKT NA GARANTA: cevzabka@klubkosm.cz	KONTAKT NA GARANTA: lenka.pavelcikova@ddmsikula.cz	KONTAKT NA GARANTA: michela.odstrcilova@parkrochus.cz	KONTAKT NA GARANTA: infoevvo@seznam.cz	KONTAKT NA GARANTA: infoevvo@seznam.cz

JAK SE MŮŽETE ZAPOJIT:

1. Přípravou a realizací tematické akce

- soutěž, soutěžní výzva, výstava
- přednáška, beseda, promítání tematických filmů
- výukové programy a projektové dny pro školy
- semináře a workshopy
- exkurze a vycházky
- jarmark, slavnost, piknik, snídání

2. Účastí na některé akci či ve výzvě dané kampaně

3. Sdílením kampaně na vašem Facebooku, webu

- umístění banneru kampaně na váš web
- sdílení akcí na vašem FB, webu apod.
- sdílení zkušeností, příběhů, příkladů dobré praxe, poradenství či námětů na facebookové stránce dané kampaně

Co je potřeba pro zapojení udělat:

Odeslat přes GOOGLE formulář základní info o akci

<https://forms.gle/PfflWtjijunJv37H9>

Doporučené termíny odeslání formuláře:

Ptáci do 15. března

Přírodní zahrada do 15. dubna

Stromy a my do 5. září

Pokud budete pořádat **Férovou snídaně**, registrujte se na www.ferovasnidane.cz

Pozvánky, plakáty (v pdf i jpg) zasílejte na kontaktní e-mail. Nezapomeňte přidat název kampaně, příp. logo Lísky – kvůli společné propagaci, identitě a vyjádření pospolitosti.

KONTAKT:

LÍSKA, z.s. • www.liska-evvo.cz
infoevvo@seznam.cz • tel.: 605 806 840

Osvětová kampaň

Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny, 11. ročník

LÍSKA, její členské a partnerské organizace, školy a muzea chystají v květnu a červnu rozmanité aktivity. Na facebookové stránce kampaně budou zveřejňovány zajímavé informace ze zahrad i pozvánky na akce.

Koordinátor: LÍSKA, z.s. • **Garant:** Přírodovědné centrum TRNKA, DDM Šikula Uherské Hradiště

<https://www.liska-evvo.cz/doc/prirodni-zahrada-priroda-pod-nasimi-okny>

Měsíc školních zahrad 2023

ZAŽIJ, TVOŘ A BÁDEJ S VODOU

Květen je svátek měsíc školních zahrad, který se slaví na celém světě.

Přidejte se, letošní téma, do kterého se společně ponoříme, je VODA VENKU

<https://ucimesevenku.cz/mesic-skolnich-zahrad/2023-2/>

Každoročně v květnu vzdávají školy po celém světě hold svým zahradám, hřištím a dvorkům – místům, která jsou ideální k propojování teorie s praxí při výuce, tvoření a hrám, k poznávání přírody, seznamování dětí s okolním světem i rozvoj místní komunity.

Cílem svátku je povzbudit učitele, aby objevili pestré možnosti, které jim venkovní prostředí nabízí, a začlenili ho do každodenního života své školy.

Původcem myšlenky je Mezinárodní asociace školních hřišť a zahrad (ISGA). V Česku je jejím členem Nadace Proměny Karla Komárka, která u nás spolu s dalšími partnery podporuje širší využití školních zahrad a učení se venku.

www.mesicskolnichzahrad.cz

**PŘÍRODNÍ ZAHRADA –
PŘÍRODA
POD NAŠIMI OKNY**

1. KVĚTNA – 30. ČERVNA

www.liska-evvo.cz

VÝZVA ŽIVÁ ZAHRADA 3. ROČNÍK

Úkol č. 1

VAŘÍME Z PLANÉ ZELENINY

Na záhonku toho ještě mnoho sklídit nemůžeme. Přesto nám zahrada a příroda může poskytnout spoustu zajímavých chutí do naší kuchyně. Květno a rostou pampelišky, sedmikrásky, violky, popeneček, kopřivy a spousta dalších divokých bylinek. Vypravte se do svého okolí a nasbírejte si divokou zeleninu. Tu pak po řádném umytí využijte v kuchyni. Můžete jimi třeba ozdobit svačinku, zamíchat je do tvarohu, přidat do polévky či špenátu. Záleží na vás, do čeho se pustíte. Pošlete nám recept a fotografii svého hotového jídla s divokými bylinkami.

Úkol č. 2

VYTVOŘTE SI VITAMÍNOVÝ KVĚTINÁČ

Každý nemá možnost pěstovat si bylinky na zahradě. Proč se tedy nepusťte do pěstování bylinek na parapetu okna. Vytvořte si spolu vytvořit vitamínový květináč, ze kterého si můžete pak brát jeho zelené části na ozdobení a vyplnění své svačinky.

Pomůcky: květináč s podmiskou, hlína, semínka feřichy, kopru a pažitky, 3 stroužky česneku, 3 malé cibulky (sazečky).

Postup:

- 1) Květináč naplňte hlínou až těsně pod okraj.
- 2) Do hlíny zamáčkněte na různá místa 3 cibulky a 3 stroužky česneku kořínky dolů. Mysli na to, aby měli kolem sebe dostatek místa.
- 3) Na povrch květináče rovnoměrně nasypejte trochu semínek kopru a semínek pažitky.
- 4) Trochu zasypte hlínou a rukou zamáčkněte.
- 5) Nakonec na povrch nasypejte semínka feřichy.
- 6) Květináč dejte na podmisku a na parapet, kde je dost sluníčka.
- 7) Nezapomejte semínka pravidelně zalévat nebo rosit vodou. Stačí trochu, ale častěji.
- 8) Až ti budou rostlinky postupně růst, můžete je začít sklízet na své svačinky. Hotový květináč s rostlinkami nám vyfotej. Květináč si také můžete před naplněním pokreslit voskovkami.

Úkol č. 3

SBÍRKA MOTÝLŮ

V květnu se vše doslova zaplaví květy. A to je vítaná hostina pro různé druhy hmyzu, které aktivně na květy létají a sbírají nektar a pyl. Zastavte se tedy u rozkvetlého záhonu či trávníku a pozorujte čilý ruch na květech. Největšími návštěvníky květů jsou motýli. Zjistíte, jaké druhy motýlů květy navštěvují. Poté jednotlivé druhy motýlů namalujte na papír nebo složte z papíru. Pošlete nám fotografii vaší papírové sbírky motýlů.

Úkol č. 4

VYTVOŘTE Z PŘÍRODNIN PŘÁNÍ PRO ZAHRADU A JEJÍ OBYVATELE

Měsíc květen je měsícem zahrad. Tak proč jim nepopřít k jejich světlou? Vytvořte z přírodnin přáníčko pro zahradu a její obyvatele. Nám pak pošlete fotografii tohoto přání a text s vlastním přáním pro zahradu.

Vyberte si aspoň jeden ze soutěžních úkolů.

Fotografie i obrázky ke splněním úkolům, opatřené číslem úkolu, kontaktními údaji: jméno a příjmení autora, škola, věk, e-mail, poštovní adresa, zašlete do 30. 6. 2023 na adresu: infoevvo@seznam.cz, heslo: Živá zahrada

Pokud se účastníte se třídou či skupinou dětí, uveďte prosím počet zapojených dětí.

Za splněním úkolů vám zašleme malou pozornost.

Odesláním udělujete LÍSKĚ souhlas se zveřejněním fotografie či obrázku na Facebooku a webu LÍSKY.

Soutěžní výzva je aktivitou 11. ročníku osvětové kampaně

Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

KONTAKT: LÍSKA, z.s., Dolní náměstí 429, 755 01 Vsetín

www.facebook.com/prirodnizahrada

www.liska-evvo.cz

11. ROČNÍK OSVĚTOVÉ KAMPANĚ PŘÍRODNÍ ZAHRADA – PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY

1. 5. – 30. 6. 2023

Kalendář místních a regionálních akcí ve Zlínském kraji

NAZEV AKCE	MÍSTO KONÁNÍ - KONTAKT NA POŘADATELE
Výzva ŽIVÁ ZAHRADA 3. ročník LÍSKA, z.s. 1. 5. – 30. 6. 2023 www.liska-evvo.cz	
Otevírání pastvin a stavení máje na Rochusu 1. května	Park Rochus, Uherské Hradiště www.parkrochus.cz - https://skanzenrochus.cz/
Hmyz v zahradě – zábavná stanoviště pro děti a rodiče 13. května	Zahrada Sítědská volného času Klubko Staré Město www.klubkosm.cz - cevzabka@klubkosm.cz
Kosa pro 21. století (kurz kuti a práce s kosou) 27. května, 10.00–17.00 hodin	Centrum Veronica Hostětín https://hostetin.veronica.cz/node/1299
Zahradní slavnost 8. června	ZŠ Valašská Polanka www.zsvajpolanka.cz
Víkend otevřených zahrad 10.–11. června	www.vikendotevrenychzahrad.cz
Projektové dny v MS a ZŠ s LÍSKOU Přiblížíme dětem svět přírody prostřednictvím rozmanitých činností, zkoumání, tvoření a prožitka.	LÍSKA, z.s. - www.liska-evvo.cz
PŘÍRODNÍ ZAHRADY	
Přírodní zahrada	Centrum Veronica Hostětín www.hostetin.veronica.cz
Interaktivní prvky v přírodní zahradě.	
Přírodní zahrada Lísky Bystrousky	DDM Šikula Uherské Hradiště - http://ddmsikula.cz/
Přírodní zahrada	Envicentrum Vysoké Pole www.prokrajina.cz
Interaktivní prvky v přírodní zahradě.	
Zahrada poznání	Valašské ekocentrum Valašské Meziříčí www.odhrancu.cz/page/zahrada-poznani-885/
Ukázková přírodní zahrada	
Kde jsou přírodní zahrady v Česku	www.veronica.cz/ekomapa
Jak na přírodní zahradu	Ekologický institut Veronica www.veronica.cz
Rady a inspirace.	www.facebook.com/prirodnizahrada
SEMÍNKOVNÝ ve Zlínském kraji Podpora semenáření a sdílení osiva ze zahradek.	https://seminkovny.com/zlinsky-kraj/
Základní škola Vsetín, Rokytnice	e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín	www.hostetin.veronica.cz
Časopis Školní zahrada	www.skolni-zahrada.cz
Specializovaný česko-slovenský časopis pro zahradní pedagogiku (4 čísla/rok).	https://mapa.skolni-zahrada.cz/

20. 5. Světový den včel | 22. 5. Mezinárodní den pro biologickou diverzitu | 24. 5. Evropský den parků | 21. 6. Den květů

Metodické listy do výuky či materiály k tématu můžete získat v LÍSKĚ - infoevvo@seznam.cz

Více informací na www.liska-evvo.cz a na webech zapojených partnerů.

www.facebook.com/prirodnizahrada

LÍSKA

Zlínský kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 8/2023

strana 9

Certifikace přírodních zahrad

Přihlaste se k certifikaci přírodních zahrad. Plaketa s jezečkem je oceněním vašeho zahradnického umění a umožňuje propojení s podobně smýšlejícími lidmi. Ukázkové přírodní zahrady jsou navíc propagovány na webu, facebooku a případně v dalších materiálech. V současné době je certifikováno již více než 700 zahrad. Další informace a odkaz na formulář najdete zde:

<http://prirodnizahrada.eu/zahradni-plaketa/>

Náměty ze zahrady Lišky Bystroušky

Květen je měsíc plný bzukotu hmyzu, sluníčka a mnoha vůní barevných květů. V přírodě kvete nejvíce stromů a bylin. A právě podle kvetení se měsíc jmenuje.

V květnu je zahrada plná barev a vůní. Sluníčko už pěkně hřeje a po zmrzlých mužích (Pankrác, Servác, Bonifác) už ani v noci nemrzne. Na barevných květech je pěkně živo. Včely a ostatní hmyz květy opylují a sbírají sladký nektar. Nad nimi poletují otakárci, kteří tančí své svatební tance. V hnízdech vládne čilý ruch a všude na zahradě můžeme pozorovat poskakující ptáky, kteří hledají něco hladovým ptáčatům do zobáčku. V tuto dobu se stávají vítaným pomocníkem, protože nám pomáhají bojovat se škodlivým hmyzem.

V KVĚTNU MŮŽETE:

vytvářet květinová přání • kreslit obrázky květy • pozorovat duhu • dělat pokusy s barvami • pozorovat hmyz na květech • vytvářet 2D modely hmyzu z přírodnin • postavit na zahradě hmyzí past

VAŘÍME Z PLEVELE

Na zahrádce často bojujeme s plevelem jako s největším nepřítelem. Ale co když to tak není? Víte, že některý plevel se dá jíst? V minulosti se dokonce plevel jedl na zelený čtvrtek před Velikonocemi, protože na zahrádce ještě nic zeleného nerostlo. Chcete to vyzkoušet? Tak co třeba připravit popencovou pomazánku. Do misky si dejte tvaroh z vaničky. Přidejte podle chuti sůl a nejemno nakrájené omyté lístky popence. Vše pořádně promíchejte. A pomazánka je hotová. Stačí namazat na chleba a dobrou chuť.

ŠKVOROVNÍK

Pomocníky v zahradě jsou škvory. Pomáhají nám zejména v boji proti mšicím. Mnozí se ho ale bojí, protože si myslí, že nám může prostříhnout ušní bubínek. To ale není pravda. Hrozně vypadající kleště na zadečku má na obranu nebo na vytahování a skládání křídel. A tak se bojíme zbytečně. Škvory v zahradě si můžete i cíleně chovat. Stačí jim udělat jednoduchý domeček. Vezměte hrst slámy nebo sena a uprostřed omotejte drátem. Drát pak prostrčte zevnitř otvorem v květináči a seno vtáhněte dovnitř. A je hotovo. Domeček pověste tak, aby se jedna jeho strana dotýkala podkladu. V takovém domečku si můžete škvory v případě potřeby i stěhovat po zahradě.

Lenka Pavelčíková, DDM Šíkula Uherské Hradiště

Venku se můžeme učit systematicky po celý rok

S metodickými postupy a materiály, které prověřily tisíce škol z celého světa.

Vyberte si, co nejvíce prospěje vaší škole či třídě.

<https://ucimesevenku.cz/dlouhodobě-venku/>

VENKU SE LEHKO ZAMILUJEME

Jak hravě prohloubit svůj vztah k přírodě?

KNÍŽKA NÁMĚTŮ NA POSILOVÁNÍ VZTAHU K PŘÍRODĚ

Zamiluj si PŘÍRODU

V této knížce naleznete na 65 stranách nápady na hry zaměřené na posilování vztahu k přírodě

<https://ucimesevenku.cz/senzitivita/>

ONLINE KURZ KLIMATICKÉ ŠKOLNÍ ZAHRADY

Pokud tě láká:

- měnit zahradu
- zvyšovat biodiverzitu
- zadržovat vodu v krajině
- zlepšovat zdraví půdy
- vtahovat děti do akce
- a navíc i učit o klimatu v praxi

Kurz ti ukáže, jak:

- zapojit děti
- zmapovat zahradu
- vybírat změny, které mají dopad
- učit v zahradě o klimatu
- dosahovat změn

<https://ucimesevenku.cz/kurz-zahrady-pro-klima/>

Světový den včel, 20. května

Proč mít přírodní zahradu

Představte si zahradu, kde od rána do večera **prozpěvují ptáci, poletují motýli, všude je plno barevných květů.**

Máte zde své **místo k relaxaci**, pozorování a poznávání. Užíváte si její krásu a pestrost.

V sezóně můžete z kuchyně vyběhnout pro bylinky, které rostou přímo pod oknem a pro čerstvou, **vlastní zeleninu plnou vitamínů.** Od jara až do podzimu je plná zdravých plodů a ovoce.

V takové zahradě není potřeba **žádná chemie**, není v ní nevyužitý odpad a navíc se o ni nakonec nemusíte ani moc starat. Přesně taková může být přírodní zahrada.

Co to ale ta přírodní zahrada (ekologická zahrada/zahrada blízka přírodě) je? Taky na tyto pojmy narážíte čím dál častěji, ale **vlastně ani nevíte, co přesně si pod názvem představit?**

Možná Vás to spojení ekologie a zahradničení dokonce trochu odrazuje?

Moje oblíbené spojení pro takovou zahradu je „zahradničení v souladu s přírodou“.

Většinu ekozahradkářů spojuje několik věcí – **snaha vyhnout se chemii v potravinách, pěstovat vlastní ovoce a zeleninu, láska k přírodě a snaha žít s ní více či méně v souladu.** Příroda je totiž nejlepším učitelem, a pokud s ní spolupracujeme, může nás mnohé naučit.

Ještě pořád se můžeme setkat s názorem, že o přírodní zahradu není proč stát. Je neuklizená, zarostlá kopřivami a bodláky, plná zbytků dřeva a nepořádku.

Jenže přírodní zahrada **může mít mnoho tváří.** Její součástí mohou být romantické záhony plné okrasných rostlin, klasické užitkové záhony nebo **klidné místočko k našemu odpočinku. Bývá krásná i užitečná zároveň.**

Jistě sem patří i neuklizené kouty plné listů a dřeva, ale to jen z toho důvodu, že nabízejí **životní prostor pro velké množství užitečného hmyzu, ale i pro větší živočichy jako jsou ptáci či ježci.**

Cílem přírodní zahrady je kromě našeho užitku také užitek pro přírodu samotnou.

Barevné květy potěší naše oko a zároveň nabídnou potravu **opylovačům.** Plody, které nestihneme zpracovat, zůstanou přes zimu v zahradě jako obživa **pro ptáky.** Bioodpad znovu využijeme a **dešťovou vodu** se snažíme využít na maximum.

Přírodní zahradničení je o **rovnováze.** Dáme-li své zahradě šanci, bude se snažit fungovat jako kterýkoliv jiný ekosystém. A ekosystémy jsou stabilní jen tehdy, jsou-li v rovnováze.

Stabilní zahrady nedocílíme hned, je to práce na několik let a chce to notnou dávku trpělivosti. **Ta se vám však brzy vyplatí.**

Používáním pesticidů a umělých hnojiv si lidé urychlují cestu, jenže tato cesta ne vždy končí vítězstvím. Vždyť přeci **nemůžeme čekat, že z půdy plné škodlivých látek vyroste zdravá zelenina.**

Možná vás překvapí, kolik **užitečných živočichů se do zahrady nastěhuje, když přestanete používat chemii.** Právě tito pomocníci pomáhají v zahradě nastolit potřebnou rovnováhu.

Díky tomu je **přírodní zahrada odolnější vůči škůdcům a různým chorobám.** A co je hlavní – máte jistotu, že je **vaše sklizeň vždy zdravá, plná vitamínů a bez škodlivých látek.** Tedy skutečně prospěšná a výživná pro vaše tělo.

Ať už je důvodem k založení přírodní zahrady cokoli, platí i zde určitá pravidla. Jsou to vcelku jednoduché principy – **nepoužívat pesticidy, nepoužívat umělá hnojiva a nepoužívat rašelinu.**

Tyto základní principy přírodní zahradničení definují, bez nich se o přírodní zahradě bavit nemůžeme. Na první pohled se to může zdát obtížné, ale **ráda vám ukážu jak na to v e-booku pro začínající ekozahradkáře.**

Následně se v přírodních zahradách sleduje celá řada kritérií, abychom ji opravdu mohli označit za přírodní.

Také je dobré mít na paměti, že v přírodních zahradách spolu vše souvisí. Rostliny i živočichové jsou spolu propojeni a mohou dohromady tvořit stabilní společenstvo, které je v zahradě tolik žádoucí.

Díky tomu máme totiž méně práce. Spojí se tak příjemné s užitečným a **péče o zahradu vám zabere mnohem méně času,** než byste si možná mysleli.

Podpora biologické rozmanitosti a zajištění přirozeně stabilního ekosystému je v podstatě hlavní myšlenkou přírodního zahradničení. Čím je přírodní ekosystém druhově pestřejší, tím je stabilnější.

Proto by mezi rostlinami měly být zastoupeny především **původní druhy.** Na ty jsou nejčastěji vázány naše domácí druhy živočichů. Ideální je, aby jich bylo v zahradě co nejvíce a abychom podpořili všechna patra (bylinné, keřové i stromové). Většina původních rostlin může být **velmi užitečná** nejen pro živočichy, ale i pro nás.

Druhům nepůvodním se nemusíte nutně vyhýbat, ale je dobré dát si pozor na ty, které by případně mohly naše původní druhy omezovat nebo dokonce škodit našim domácím živočichům.

V přírodní zahradě je kladen velký důraz na přírodu a přirozenost, tedy na pěstování původních druhů rostlin a vytváření příležitostí pro volně žijící živočichy a plané rostliny.

Možná si říkáte, že je toho tolik, co byste měli vědět. Založení přírodní zahrady Vám najednou připadá příliš náročné. Obzvláště pokud ta Vaše momentálně nesplňuje skoro žádná kritéria, kterých je navíc tolik, že stejně nevíte, kde začít, takže to nakonec odložíte na neurčito.

Pokud Vás ale přírodní zahradničení skutečně láká. Pokud víte, že ve své zahradě chemii nechcete. Víte, že chcete dát přednost přírodě a zdravým potravinám před snadnou cestou. Potom věřím, že se vše potřebné postupně naučíte.

Důležité je začít **včas plánovat.** Zimní období k tomu přímo vybízí. Brzy z jara (ale i na podzim) je nejlepší **pustit se do akce** a v létě si už můžete **užívat vytoužené plody vaší práce.**

Není to tak složité, jak se může na první pohled zdát. Pusťte se do plánování ještě dnes. S mým pomocníkem vám to půjde skoro samo.

Pěvně věřím, že až **Vaše zahrada začne ožívat a Vy si v klidu na lavičce budete vychutnávat bzučení včel, pozorování mladých ptáků a vlastní „bio“ ovoce,** budete na sebe pyšní, jaký krásný kus práce jste pro sebe a pro přírodu udělali, jaké příjemné místo jste vytvořili.

Přeji Vám, aby pro Vás **práce na zahradě byla radostí a relaxací,** a také, abyste dosáhli svého vysněného cíle. Možná jím je právě zahrada bez škodlivých látek, plná kvetoucích rostlin a užitečných živočichů. **Možná jím je právě přírodní zahrada.**

Pokud Vás myšlenka vlastní přírodní zahrady zaujala, chtěli byste postupně vědět víc a možná se i virtuálně potkat a popovídat si s podobně smýšlejícími lidmi, přidejte se do uzavřené FB skupiny „Budujeme přírodní zahradu“.

Pěta Linhová

<https://srdcepriode.cz/proc-mit-prirodni-zahradu/>

Osvětová kampaň

Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Vsetínské dny pro Fairtrade, 13. ročník

POCTIVĚ VYROBENÉ,
SPRAVEDLIVĚ
ZAPLACENÉ

CELOROČNĚ

www.liska-evvo.cz

Férová snídane 2023

Letos na podporu pěstitelů ve světě piknikujeme dopoledne v sobotu 13. května 2023. Všechny podklady k organizaci najdete na <http://www.bit.ly/ferova-snidane-podklady-2023>.

Na Dolním náměstí ve Vsetíně se druhou květnovou sobotu koná oblíbený piknik na podporu pěstitelů ve světě

V sobotu 13. května 2023 se ve Vsetíně uskuteční již 12. komunitní piknik na podporu pěstitelů ve světě – Férová snídane. Fairtradové město Vsetín se tak opět přidá k více než stovce míst, kde se ve stejný čas sejdou tisíce lidí, aby vyjádřily svůj zájem o pěstitele v zemích Afriky, Asie a Latinské Ameriky.

Na Dolním náměstí, před budovou Masarykovy veřejné knihovny, budou od 10 do 12 hodin připraveny **aktivity pro děti, Férová kavárna Lísky s nabídkou kávy, čaje i horké čokolády, ochutnávka moučnicků a pomazánek z fairtradových i místních surovin, knižní bazárek. Na místě budou k zakoupení fairtradové výrobky a Lukášovy šité hračky.** Na organizaci se podílí LÍSKA, Masarykova veřejná knihovna, ALCEDO – středisko volného času, žáci vsetínských Fairtradových škol KOSTKA, Ohrada, Rokytnice a Sychrov s podporou vsetínských radnic.

Doporučujeme účastníkům přibalit si do košíku piknikovou deku, oblíbený hrneček, doma upečený moučník či pomazánku z fairtradových a místních surovin ke sdílení na společném snídaňovém stole. Může to být domácí koláč nebo bábovka s fairtradovým kakaem, kokosem, rozinkami a cukrem, vajíčka, mléko, sýry či zelenina z místní farmy.

Podrobné informace k letošní snídani jsou průběžně aktualizovány na webových stránkách <http://www.facebook.com/ferovasnidane>. Roz3 vvo.cz

13. ROČNÍK OSVĚTOVÉ KAMPAŇE

POCTIVĚ VYROBENÉ, SPRAVEDLIVĚ ZAPLACENÉ

KVĚTEN 2023	NÁZEV AKCE A DATUM KONÁNÍ	KONTAKT NA POŘADATELE
	Férová snídane s programem – světový den pro FAIRTRADE 13. května Na Vsetínské snídane na Dolním náměstí, před budovou knihovny, 10–12 hodin	www.liska-evvo.cz www.ferovasnidane.cz
	Akce na triko – káva nebo čaj pro účastníky kampaně Do práce na kole 2.–31. 5. 2023 (pondělí až čtvrtek, 9–15 hodin, Férový obchůdek Lísky)	www.mestovsetin.cz www.liska-evvo.cz
	Snídane na triko s Kayaku pro účastníky kampaně Do práce na kole 5. května, 5–8 hodin, cyklostezka do Jasenic 24. května, 5–8 hodin, cyklostezka na Bobrky	www.mestovsetin.cz www.liska-evvo.cz
	Férový piknik pro účastníky 2. Konference VENKU 27. května	www.liska-evvo.cz
	Férové svačinky pro účastníky programů Hájenska Semetín	ALCEDO – středisko volného času a Plavecká škola Vsetín - www.alcedovsetin.cz
	Výstava „Život v bavlně“, zapojení do výuky	ZŠ Ohrada, Vsetín - www.zsohrada.cz
	Vrstevnické učení ve školním klubu	ZŠ Ohrada, Vsetín - www.zsohrada.cz
	Fairtradové vaření s dětmi ve školní kuchyňce	ZŠ Ohrada, Vsetín - www.zsohrada.cz
	Fairtradové pátky ve školní jídelně	ZŠ Ohrada, Vsetín - www.zsohrada.cz
	Ochutnávka fairtradové kávy, čaje a čokolády na třídních schůzkách	ZŠ Ohrada, Vsetín - www.zsohrada.cz
	Týden pro Fairtrade na téma kakao 15.–19. května, Přednášky žáků na téma Fairtradové produkty.	ZŠ Sychrov, Vsetín www.zsychrov.cz
	Přednáška pro veřejnost 15.–19. května	ZŠ Sychrov, Vsetín www.zsychrov.cz
	Green SWAP – sběr květin 15.–31. května	Masarykova veřejná knihovna www.mvk.cz
	Green SWAP – Květinový bazar a EKO tvořivá dílna 31. května	Masarykova veřejná knihovna, K klub www.mvk.cz
	Tematická výstava knih, časopisů, plakátů a materiálů, výstavy: Příběh banánu, Naše boty v půjčovně a v čítárně	Masarykova veřejná knihovna www.mvk.cz
	Lekce pro ZŠ – Zelená (se) Země	Masarykova veřejná knihovna, dětské knihovny www.mvk.cz

Více informací na www.liska-evvo.cz a na webech zapojených partnerů. www.ferovasnidane.cz

LÍSKA

Férová snídane

piknikuji
za pěstitele ve světě

sobota
13/5/2023
10–12 hodin

MÍSTO: Vsetín, Dolní náměstí, před budovou knihovny a informačního centra
DOPORUČENÍ: Vsetín, vlastní obilný hrneček s sebou, můžete přibalit i moučník z místních či fairtradových surovin pro společný snídaňový stůl

www.liska-evvo.cz

Férová kavárna Lísky / káva, čaj, horká čokoláda / prodej fairtradových výrobků / program pro děti / výprodej knih

Ve Zlínském kraji můžete posídat:

Horní Bečva, Rožnov p. R., Slavičín, Staré Město, Uherské Hradiště, Uherský Ostroh, Valašské Meziříčí, Veselí n. M, Suchá Loz, Vsetín, Dolní náměstí, Vizovice, Vlčnov, Zlín
www.ferovasnidane.cz

I/3 Vzdělávání, programy a metodická podpora EVVO

Nabídka akreditovaných vzdělávacích programů LÍSKY v roce 2023

DATUM	NÁZEV AKCE	MÍSTO KONÁNÍ	DOPORUČENO
25. dubna	Venkovní učitel , seminář pro (mírně) pokročilé.	Hájenska Semetín, Vsetín	ZŠ, SŠ, SVČ, NNO
22. května	Terénní exkurze Krajem orchidejových luk – za krásami a jedinečností přírodního a kulturního bohatství Bílých Karpat.	Bílé Karpaty	MŠ, ZŠ, SŠ, ŠD, SVČ, NNO
26.–28. května	Konference VENKU pro školní koordinátory EVVO, 2. ročník – aktuální environmentální témata, učíme se venku, badatelsky orientované vyučování, školní zahrada, osobnostně sociální a profesní rozvoj koordinátora EVVO, spolupráce, hodnocení, sdílení zkušeností s realizací EVVO ve škole a další.	Hájenska Semetín, Vsetín	MŠ, ZŠ, SŠ, SVČ – absolventi specializačních studií
5. června	Dobré otázky pro environmentální výchovu – seminář pro pedagogy.	Vsetín, Základní škola Rokytnice	ZŠ, SVČ
23. června	Workshop Učíme se venku – náměty na činnosti s dětmi venku v každé roční době.	Hájenska Semetín, Vsetín	MŠ, program Mrkvička
23.–24. června	Workshop Učíme se venku – terénní a regionální výuka, jak na učení venku, co můžeme dělat s dětmi venku napříč předměty, čísla a písmena venku, využití zajímavých aplikací a programů.	Hájenska Semetín, Vsetín	ZŠ, ŠD, SVČ, NNO
18. října	XXII. Krajská konference o EVVO Svět se mění, pojďme o tom učit Tradiční inspiromat zajímavých a aktuálních témat, tipů a nápadů do vaší výuky.	Zlín, HUB, https://hubzlin.cz	MŠ, ZŠ, SŠ, ŠD, ŠK, SVČ, NNO, veřejná správa, studenti a další zájemci

Pozvánky s odkazem na přihlašování na jednotlivé akce jsou zveřejňovány v elektronické rozesílce LÍSKY, na webu a Facebooku.

**studijní centrum
BASIC**

**TRÁPÍ SE VAŠE DÍTĚ
PŘI UČENÍ
A NEDOKÁŽETE
MU POMOCT?**

tel.: 734 442 120 | www.basic.cz

JAK SE SPRÁVNĚ UČIT

Najdi, kde použiješ to, co se učíš.

Nerozumíš? Neboj se zeptat.

Uč se krok za krokem.

Zapoj co nejvíce smyslů.

Procvičování dělá mistra.

Soustřeď se na úspěchy.

Žádný učení z nebe nespádl.

© Studijní centrum BASIC

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme akreditované vzdělávací programy, vč. ONLINE formy:

TÉMATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Studium k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy – školní koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SŠ, SVC.
- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVC.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování
- lektorské dovednosti
- tematické exkurze za příklady dobré praxe

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAP, OP JAK. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

INFORMACE A PŘIHLÁŠKY: infoevvo@seznam.cz

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna**

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **programu MRKEV** (základní a střední školy) a **programu Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na: www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

Členské a partnerské organizace LÍSKY, z.s.

1 – DDM Astra Zlín, p.o.
www.ddmastra.cz

2 – ZO ČSOP Veronica – Centrum Veronica Hostětín
www.hostetin.veronica.cz

3 – Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s.
www.iskopanice.cz

4 – ZO ČSOP KOSENKA Valašské Klobouky
www.kosenka.cz

5 – VIS Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí nad Moravou
www.bilekarpaty.cz/vis

6 – SVC Klubko Staré Město, p.o., Zábka – centrum ekologické výchovy
www.klubkosm.cz

7 – Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště
www.parkrochus.cz

8 – DDM Šíkula Uherské Hradiště, p.o., Přírodovědné centrum Trnka
www.ddmsikula.cz

9 – DDM Pastelka Uherský Ostroh, p.o.
www.ddmpastelka.cz

10 – ONENESS, o.p.s., Rusava
www.onenesscentrum.cz

P1 – ALCEDO – středisko volného času Vsetín
www.alcedovsetin.cz

P2 – Valašské ekocentrum Valašské Meziříčí
www.ochranci.cz

P3 – SVC Rožnov pod Radhoštěm, p.o.
www.svcroznov.cz

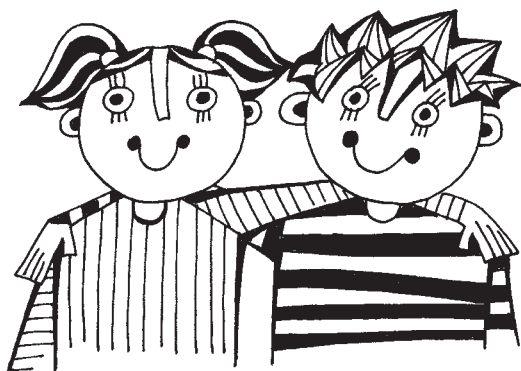
P4 – ZO ČSOP Divoky
www.csopdivoky.cz/aktivity/terenni-ekologicke-stredisko-bofi-divoky/

P5 – Vzdělávací centrum Hájenka Holešov
www.tokabeja.cz

LÍSKA, z.s.
www.liska-evvo.cz

Denní a pobytové výukové programy, projektové dny a exkurze pro školy připravují:

- **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**
www.alcedovsetin.cz
- **Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město,**
www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- **Centrum Veronica Hostětín,**
www.hostetin.veronica.cz/skoly
- **Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín**
www.ddmastra.cz/výukové-programy
- **Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole,**
www.prokrajinu.eu
- **Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín,**
www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín
www.hvezdarna-vsetin.cz
- **Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště,**
www.parkrochus.cz
www.skanzenrochus.cz
- **Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šíkula Uherské Hradiště,**
www.ddmsikula.cz
- **TINCTA-HERBAE ATELIÉR PŘÍRODNÍHO BARVÍŘSTVÍ**
tincta-herbae@centrum.cz
- **Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou,**
www.bilekarpaty.cz/vis
- **LÍSKA, z.s.,**
www.liska-evvo.cz
Financování možné i z tzv. „ŠABLON“.
Pro školu připravíme kompletní agendu projektového dne.
INFORMACE:
infoevvo@seznam.cz,
605 806 840

VÝUKOVÝ PROGRAM LÍSKY Z FARMY NA NÁŠ STŮL, ANEB ZDRAVĚ HRAVĚ O PŮVODU A ZPRACOVÁNÍ POTRAVIN

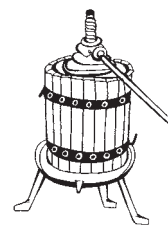
Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

Místo konání: třída s přístupem k vodě (mytí rukou, nádobí)

Doporučeno: I. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1 třída

Rozsah: 2 hodiny / po dohodě se školou lze připravit i jako projektový den v rozsahu 4 x 45 minut

EXKURZE LÍSKY NA FARMY A K REGIONÁLNÍM VÝROBCŮM

Po vzájemné dohodě zahrnuje dopravu autobusem, komentovanou exkurzi, praktickou činnost, ochutnávku produktů a tematický výukový blok.

Místo konání: farma, dílna či provozovna výrobce s ohledem na dostupnost.

Doporučeno: I. i II. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1–2 třídy

Rozsah: min. 90 minut + cesta tam a zpět

Cenu stanovíme po upřesnění programu a trasy exkurze, v návaznosti na počet žáků.

Vhodné i jako projektový den mimo školu v rámci tzv. ŠABLON.

PROGRAM S LÍSKOU PRO ŠKOLU V PŘÍRODĚ, ADAPTAČNÍ POBYT ČI ŠKOLNÍ VÝLET

Po vzájemné dohodě zahrnuje:

- farmářskou stezku – farmářský den,
- stezku objevování přírody – Učíme se venku,
- tematický výukový program, např. VODA – život v každé kapce, Odkud se bere jídlo, Můj den na farmě, Z farmy na náš stůl, Učíme se s POLY,
- terénní exkurze do okolní přírody či na farmu,
- další témata dle potřeby MŠ či ZŠ.

Rozsah programu přizpůsobíme plánu školy.

Cenu stanovíme po upřesnění programu, v návaznosti na počet žáků.

PROJEKTOVÉ DNY S LÍSKOU PRO MŠ, ZŠ, ŠD A SVČ

www.liska-evvo.cz/doc/projektove-dny

Tematický projektový den ve škole i mimo ni na podporu projektové výuky. Přispívá k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

Zaměření projektové výuky:

- polytechnika, přírodovědná gramotnost,
- regionální vlastivěda, interpretace místního dědictví,
- regionální udržitelná ekonomika (zemědělství, řemesla) – doporučujeme Školní farmářský den - další témata po dohodě s MŠ či ZŠ.

Součástí programu je i dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a Lískou.
Cenu stanovíme po upřesnění programu.

Školní farmářský den

Hlavními tématy celodenního projektového dne je původ jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa, zdravý životní styl, regionální produkty, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost.

Dopolední část je zaměřena na práci dětí a vrstevnické učení, odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce výrobců a řemeslníků.

Místo konání: venkovní areál školy, příp. obce

Doporučeno: ZŠ, příp. MŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Domluvíme účast regionálních výrobců, zajistíme aktivity do programu i propagaci.

VODA – život v každé kapce

Zvýšení znalostí a dovedností v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady ohrožení vody, spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou.

Pedagog získá metodiku a pracovní listy pro práci s žáky před a po výukovém programu (VP), v souladu s projektovou výukou.

6. ročník: Voda na Zemi, koloběh vody v přírodě, příčiny a důsledky znečištění vody

7. ročník: Voda v krajině

8. ročník: Spotřeba vody

Místo konání: třída

Doporučeno: II. stupeň ZŠ a víceletých gymnázií

Počet účastníků: třída

Rozsah: min. 1 hodina + domácí práce žáků před VP, 1 hodina VP s lektorem, práce žáků po VP

Učíme se venku s Lískou v Arboretu Semetín

Přiblížíme dětem jedinečné místo prostřednictvím rozmanitých činností a prožitku.

Témata: voda, stromy, včely

Doporučeno: MŠ 5–7 let, I. st. ZŠ

Počet účastníků: 1 třída

Rozsah: 4 × 45 minut

Možno připravit i jako výukový program (90 minut).

Podpořeno z programu Zlínského kraje.

Ve spolupráci s Městské lesy Vsetín, s.r.o.

Učíme se venku s Lískou

Přiblížíme dětem svět přírody prostřednictvím rozmanitých činností, zkoumání, tvoření a prožitku.

Témata – v návaznosti na roční období:

živá zahrada – ptáci, bezobratlí, hmyz,

jarní rostliny, cyklus života,

voda, stromy,

čísla a písmena venku (rozvoj matematické a čtenářské gramotnosti) apod.

Místo konání: zahrada školy, přírodní prostředí v okolí školy

Doporučeno: od 5 let

Počet účastníků: 1–2 třídy

Rozsah: 4 × 45 minut

Učíme se venku s POLY

Přiblížíme dětem řemesla, tradice a zvyky regionu prostřednictvím činností, tvoření a prožitku.

Témata:

praktické ukázky řemesel (např. práce se dřevem, pilkou, proutím, slámou, ovčí vlnou, barvení),

zvyky,

hry a hračky našich předků,

poklady z půdy,

cesta jídla na náš stůl apod.

Místo konání: zahrada, venkovní či vnitřní areál školy

Doporučeno: od 4 let

Počet účastníků: 1–3 třídy

Rozsah: 4 × 45 minut

Fashion Revolution Week upozorňuje na realitu života žen, které šijí naše oblečení

80% pracovní síly v textilním sektoru tvoří ženy, ty při své práci čelí zneužívání, povinným neplaceným přesčasům a genderově podmíněnému násilí. Průměrně pracují i více než 12 hodin denně 6 dní v týdnu, a přesto mají problém vyjít se svým platem.

Bohužel ani rostoucí poptávka po udržitelné módě, neřeší dostatečně tuto situaci a porušování práv pracovníc. Je potřeba schválit příslušnou legislativu. Více v článku.

<https://fairtrade.cz/news/zeny-ktere-siji-nase-obleceni-jsou-neviditelne-je-cas-to-zmenit/>

<https://www.facebook.com/fashionrevolutionczechrepublicandslovakia.org>

Dopady klimatických změn jsou dramatické. Středoevropští vědci pracují na systému včasného varování před těmi nejhoršími

Střední Evropa má být do budoucna schopna rychleji a lépe reagovat na negativní dopady klimatické změny, mezi které patří třeba vlny veder, sucho a zvýšené riziko lesních požárů. Vědci z Ústavu výzkumu globální změny AV ČR - CzechGlobe proto začali pracovat společně s kolegy z dalších evropských institucí na projektu s názvem Clim4Cast. Vytvoří nástroje včasného varování, které budou účinné a funkční pro středoevropský region.

<https://www.potravinav21.cz/>

O procesu tvorby velké revize RVP ZV se teď v médiích hodně mluví

Ne všechny informace jsou ale ověřené či aktuální a vyvolávají tak řadu dalších dotazů a spekulací. Jsme garantem procesu tvorby revize a naším cílem je udržet tento proces co nejvíce objektivní a transparentní tak, aby se děti mohly těšit do školy a učitelé měli tu nejlepší práci na světě.

Přijďte pro informace k nám, třeba na web <https://velke-revize-zv.rvp.cz/>

Sněmovna schválila novelu zákona o pedagogických pracovnících

Co přinese pro školní praxi?

Zeptali jsme se čtyřech osobností:

- Petra Mazancová z Učitelská platforma
- Kateřina Konrádová z Učitel naživo
- Vít Beran ze Základní škola Kunratice
- Jitka Kmentová z Gymnázium Na Zatlance

Které ze změn obsažených v novele zákona o pedagogických pracovnících považujete za největší přínos?

Co naopak v novele být mělo a není?

Celý článek zde

<https://www.eduin.cz/clanky/klady-a-zapory-novely-zakona-o-pedagogicky-ch-pracovnicich/>

■ Výzva č. 2/2023: Environmentální vzdělávání a osvěta o změně klimatu

Přijem žádostí: 17. 4. 2023 – 31. 5. 2023 Alokace: 105 000 000 Kč

Z této výzvy budou podpořeny výukové programy pro žáky a studenty, vzdělávací programy pro veřejnost a osvětové programy pro specifické cílové skupiny v České republice. Je připraveno celkem 105 milionů korun.

<https://www.narodniprogramzcp.cz/nabidka-dotaci/detail-vyzvy/?id=118>

■ Výzva Základní granty

Vyhlašovatel Nadace Open Society Fund Praha

<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2763605&apc=nF2xx1-->

■ ERASMUS plus

Nabízí teď mnohem více možností. Můžete tak získat zkušenosti ze světa, i když třeba nejste student nebo nemáte čas někam jezdit. Více na <https://www.erasmusroste.cz>

■ Podejte si žádost o grant u Nadace Partnerství

Máte chuť udělat něco pro místo, kde žijete?

Aktuální nabídku grantů sledujte na

www.nadacepartnerstvi.cz/granty

■ Nadace O2 spustila nový ročník grantové výzvy Sázej stromy. Obcím i školám rozdá půl milionu

<https://nadaceo2.cz/novinky/nadace-o2-spustila-novy-rocnik-grantove-vyzvy-sazej-stromy-obcim-i-skolam-rozda-pul-milionu>

O GRANTECH:

Další otevřené výzvy zaměřené na výsadby najdete na www.sazimebudoucnost.cz/

Učíme se VENKU

Zapojte všechny smysly při poznávání nejběžnějších jedlých rostlin.

Pokud máte možnost objevovat s dětmi, co je v trávníku jedlé, rozhodně to vyzkoušejte. Na jaře jsou lístky i kvítky často nejchutnější. Nasbírané části květin ochutnávejte přímo na místě, pokud je trávník na bezpečném místě, nebo si nasbírané rostlinky před ochutnáváním důkladně opláchněte pitnou vodou. Nejprve s dětmi objevujte a ukazujte si rostliny, které je bezpečné ochutnávat. Když je děti s jistotou poznají, mohou vymýšlet své recepty smícháním různých chutí.

Doporučujeme ochutnat: sedmikrásky, mladé listy pampelišky, fialky, popenec, svízel, šťovík a šťavel, pažitku, mátu, meduňku a další jedlé plevely či bylinky.

Doporučujeme s dětmi vymýšlet saláty a dobroty nejen z bylinek, ale i s přidáním dalších surovin (například rozmačkané jablko, rozmixované rozinky a oříšky nebo další dobroty).

Skvělá svačina je i rozkvetlý chléb: stačí namazat krajíc třeba tvarohem a naaranžovat právě kvetoucí jedlé květy. Jen přitom myslíte na hmyz, aby zbylo dostatek květů na jaře i pro něj. Ochutnávat můžete i pupeny a květy stromů (lípa, třešeň, jablono, mladé jehličí (čaj ze smrčí).

Naše listnaté stromy jsou jedlé, ale na keře pozor, ty s dětmi raději neochutnávejte.

www.ucimesevenku.cz

Arboretum Semetín

Nabízí krásné zázemí pro výuku venku.

Pro žáky byly vytvořeny nové pracovní listy.

Více <https://bit.ly/3M2qFce>

Pokud máte zájem do ARBORETA vyrazit s žáky, vše podstatné najdete zde <https://www.lesyvsetin.cz/arboretum>.

Nedávno zde vybudovali venkovní učebnu, výukový včelín, <https://bit.ly/3hp2v09> a vodní prvek.

Arboretum Semetín je otevřeno od 1. května do 15. října, 8–18 hodin. Vstupné uhradíte u vstupní brány.

www.arboretumsetin.cz

Od 1. 5. 2023 bude spuštěn **rezervační systém Arboreta**, kde si budete moci provádět rezervace do Včelína a do Venkovní učebny.

Rezervační systém <https://www.arboretumsetin.cz/Aktuality.html>

Hravý herbář

Hledáte zábavu na ven na celé jaro? Hodí se vám motivace k pravidelným výpravám ven? Chcete nejen objevovat jarní rostliny, ale také tvořit nebo ochutnávat? Nechte se vylákat ven Hravým herbářem a užijte si jarní přírodu!

Každý měsíc ...

- se proměníte v bylinkové detektivy, kteří se vydávají po stopách jarních bylin.
- budete probouzet semínka a pečovat o ně.
- využijete rostliny a jiné přírodniny k tvoření.
- připravíte si dobroty podle jarních receptů.
- můžete společně žasnout, bádát, tvořit a ochutnávat.

Hravý herbář získáte registrací do programu Les ve škole, zakoupením Balíčku pro rodiny nebo lze koupit samostatně.

Doporučený věk: 3 až 6 let ve spolupráci s rodiči a 7 až 10 let pro děti samostatně

Stáhněte si zdarma ukázkou a vyzkoušejte si, zda vaše děti bude Hravý herbář bavit.

https://jdeteven.cz/_files/userfiles/Ukazka_zdarma.pdf

MŮJ KÁMOŠ STROM

Vyberte si s dětmi strom, který je poblíž vaší školy nebo vašeho domu a poznejte ho ze všech stran! S naší novou aktivitou zjistíte, jak starý je váš strom.

<https://badatele.cz/cz/muj-kamos-strom>

EKOkalendář. Nový projekt spolku Uklidme Česko

Jeho cílem je přispět k povědomí o více než 150 ekologických mezinárodních dnech a svátcích, které nás mohou inspirovat k tomu, abychom změnili své chování a začali žít odpovědněji. Budeme rádi, když nám v tom pomůžete...

Uklidme Česko z.s. <https://www.ekokalendar.cz/>

Valašská Manufaktura Přírodních Materiálů

Workshopy a tvořivé ateliéry
děti a rodiče • mateřské školy a klubíky • základní školy a družiny

Valašská Manufaktura Přírodních Materiálů je příjemné místo na Vsetíně - Ohradě pro Vaše přednášky, besedy, workshopy a kurzy spojené s tvořením, přírodními materiály, tradičními technikami, péčí o Zemi a o lidi...

Jana Šobánková

Tel.: +420 732 994 552, E-mail: tincta-herbae@centrum.cz

II/2 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky

■ Jak učit POLY

Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO).

Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada**. Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, projektový den pro MŠ či ŠD, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, 5 sad pomůcek, které dokážeme vytvořit a sestavit dle potřeb školy.

Informace a objednávky: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840
www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6

Nabídka interaktivních výstav ze Střediska volného času Klubko Staré Město

www.cevzabka.xf.cz/interaktivni_vystavy.html

Pestrost ptačího světa – www.cevzabka.xf.cz/ptaci_svet.html

Bez vody není život – www.cevzabka.xf.cz/voda.html

Příroda a ekologie ve městě – www.cevzabka.xf.cz/priroda_mesto.html

Život s hmyzem – www.cevzabka.xf.cz/hmyz.html

Krajina v proměnách – www.cevzabka.xf.cz/krajina.html

Publikace DDM Šikula Uherské Hradiště, zdarma ke stažení na <http://ddmsikula.cz/index.php/1936-2/>

■ **Příroda do kapsy** – informační materiály pro poznávání přírody.
www.prirodadokapsy.cz

■ **Badatelské listy**
<https://eshop.miniveda.cz/badatelske-listy-pro-deti/>

■ **Člověk v tísní | People in Need**
ve spolupráci s dalšími šesti organizacemi právě spouští novou verzi webu www.ucimoklimatu.cz
Najdete zde přes 30 lekcí, metodickou podporu, tipy na události, aktuality a řadu dalších nabídek týkajících se klimatického vzdělávání.

Člověk v tísní | People in Need www.clovekvtisni.cz

■ **MŮJ PRVNÍ ZÁPISNÍK** – inspirace na aktivity s dětmi,
www.muji1zapisnik.cz/
www.facebook.com/muji1zapisnik/

■ **MŮJ DRUHÝ ZÁPISNÍK**, Amélie Janíková
<http://www.muji2zapisnik.cz/>

■ Zahrada, která učí

Druhý rozšířený dotisk oblíbené učebnice! Nabízí učitelům základních i středních škol praktické informace při budování školní zahrady. Ale vytvořit zahradu nestačí, musíme v ní umět učit. Proto se dvě třetiny této příručky zabývají výukou v zahradě - matematiky, jazyků, fyziky, zeměpisu, dějepisu, chemie i přírodopisu. Nechybí ani kapitola o vnímání přírody a badatelsky orientované výuce.

<https://www.chaloupky.cz/zahrada-ktera-uci/>

■ Nové číslo bulletinu Mrkvička 2/2023

Prostřednictvím zvířat, stromů, květů, plodů můžeme dětem přibližovat nejen ekologickou propojenost světa, ale i blízkost potřeb a prožívání u lidí kdekoli na Zemi. Jak na to u předškoláků – s přírodou tady i tam, na nejrůznějších místech? Tomu se věnuje nové číslo Mrkvičky, čtvrtletníku nejen pro pedagogy mateřských škol se zájmem o ekologickou výchovu. Jak to dělají v MŠ Březová-Oleško? Jak se ze mě stala „žilalí paní“. Hospodářská zvířata a lidé žijí v těsném sepětí již několik desítek tisíc let. Zvířata ve školce. Outdoorové aktivity předškolních dětí v Norsku. Rozhovor s Pavlou Jarošovou z oblíbené Zoo Jihlava. Jak pomoci motivačních pohádek, her a experimentů prohlubovat vztah dětí k přírodě? Narativní pedagogika: Můj strom.

■ Nová knížka Petra Daniše: **Klima je příležitost: Opravdová řešení pro naši budoucnost na Zemi.**

Vše o ní a o možnosti ji koupit naleznete tady:

www.klimajepřilezitost.cz

Pár výtisků máme k zakoupení v LÍSCĚ.

■ Konec školní nudy – Didaktické metody pro 21. století

<https://www.megaknihy.cz/pedagogicke-obory/373153-konec-skolni-nudy-didakticke-metody-pro-21-stoleti.html>

■ Metodické i projektové materiály z dílny LIPKY Brno ke stažení zdarma.

<https://www.lipka.cz/materialy-zdarma?idm=373>

■ Chytrazemě / Tajemství úspěchu země s nejlepším vzděláváním na světě

<https://www.megaknihy.cz/nezarazeno/3601826-chytrazeme-tajemstvi-uspechu-zemi-s-nejlepsim-vzdelavanim-na-svete.html>

■ Aktuální témata ze světa médií. Přehled konkrétních akcí a tipů na jejich uspořádání. Projektové vedení od prvotního nápadu skrze nástroje plánování až k realizaci (například jak sehnat finance a zajistit publicitu). To je nová příručka **Kdo jiný?, neboli projektový manuál pro mediální vzdělávání**.

Objednejte si ji zdarma nebo se podívejte na online verzi.

<https://www.jsns.cz/materialy-k-objednani>

Spojujeme učitele, rodiče i odborníky. Chceme, aby se každé dítě v ČR rozvíjelo zdravě díky tomu, že si hraje a že se učí v podnětném prostředí venku.

Výuka venku, v přímém kontaktu s přírodou a se světem, přináší dětem mnoho výhod, což jednoznačně potvrzuje praktická zkušenost ze škol i odborný výzkum.

Učení venku je názornější, zlepšují se vzdělávací výsledky, roste motivace dětí k učení, posiluje se jejich zdraví.

Na webu www.ucimesevenku.cz poznejte 7 dobrých důvodů:

PROČ se učit s dětmi venku.

Inspirujte se, CO a JAK učit venku v různých předmětech.

Seznamte se s učiteli a řediteli, kteří venku učí.

Zjistěte, jaké pomůcky není třeba kupovat.

Vyzkoušejte osvědčené aktivity pro učení venku. Přijďte na seminář.

Staňte se součástí i uzavřené skupiny **UČÍME se VENKU na facebooku!**

Sdílejte na webu či na facebooku také vaše příběhy a zkušenosti.

Doporučte tyto stránky přátelům a kolegům.

SEZNAM NEJLEKČÍ NA CELÝ ROK

<https://ucimesevenku.cz/lekce-ktere-vas-vytahnou-ven/>

METODIKY UČÍME se VENKU

www.chaloupky.cz/ucime-se-venku/

Ušetřete si čas v hledání inspirace ven.

S metodikami Učíme se venku získáte hotové lekce, které můžete venku snadno využít.

Nově i jako elektronické publikace v PDF.

<https://ucimesevenku.cz/e-sady-ven/>

Vylítejte se s dětmi venku

Inspirace pro družiny venku na

<https://ucimesevenku.cz/druziny/>

Jděte VEN

Inspirativní náměty pro pobyt venku:

www.jdeteven.cz

V LÍSCĚ jsme pro pedagogy vydali metodiku **Učíme se v zahradě s Ďápkou a Větvíčkou** – náměty na celoroční činnost s dětmi ve věku 4–8 let nejen v zahradě. Autory jsou Lenka a Petr Pavelčíkovi.

www.liska-evvo.cz/doc/liska-vydala-v-edici-orisek-novou-publikaci

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2021.

7 DŮVODŮ, PROČ UČIT VENKU

1. Děti učení venku baví

Učení venku je názorné, třírozměrné a pestré. Přináší mnoho nových podnětů nejen pro naše smysly, ale i pro naše myšlení.

2. Zvyšuje zájem o učení

Spojení se skutečným světem přináší pocit smysluplnosti učení. Roste pocit uspokojení z vlastního učení. Snižuje se počet absencí.

3. Zlepšuje vzdělávací výsledky

Co se naučíme skrze zážitky venku, se v mozku ukládá hlouběji a snadněji se vybavuje. Kontakt s přírodou zlepšuje pozornost a soustředění.

4. Podporuje zdraví dětí

Pobyt a pohyb venku snižuje nadváhu a obezitu, zlepšuje fungování imunitního systému a snižuje počet nemocí.

5. Děti i učitelé jsou spokojenější

Kontakt s přírodou významně přispívá k duševnímu zdraví a pohodě. Snižuje stres, úzkost a deprese.

6. Posiluje vztahy mezi dětmi i s učiteli

Venku děti rozvíjí nejen své znalosti, ale současně i emoční a sociální inteligenci. Snižují se důvody ke vzniku agresivity a násilí.

7. Učit venku je přirozené

Děti se učily venku více než 99% lidské historie. Jsou na to připravené.

Nový projekt Písmena a čísla VENKU s Lískou

Hlavním cílem projektu je podpořit venkovní výuku na I. stupni základních škol, ve školních družinách, střediscích volného času a v mateřských školách.

Vytvořit, pilotně ověřit, realizovat a zajistit evaluaci 4 tematických programů pro cílové skupiny projektu (Místo, kde žijeme/Životní podmínky/ Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody/ Současnost a minulost v našem životě).

Podpořit přípravu, vzdělávání a rozvoj lektorů, zázemí pro společnou tvorbu programů, sdílení zkušeností, evaluaci i oslovení dalších lektorů v regionu.

Připravit pomůcky pro lektory - materiální a didaktické vybavení pro venkovní výuku.

Zpracovat materiály pro venkovní výuku (příprava lektora, pracovní listy, šablony, foto návody apod.). Podpořit sdílení materiálů a aktivit programu Učíme se venku na školách a SEV v území.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2023.

Projekt Učíme se venku s LÍSKOU II, aneb jaro, léto, podzim, zima, v přírodě je vždycky prima

Vytvořili a ověřili jsme 21 nových aktivit pro I. stupeň ZŠ, připravili 8 projektových dnů, vydali motivační tematickou podložku s klipem, zajistili vzdělávání a přípravu lektorů.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2022.

II/4 Projekty pro školy, soutěže

- Badatelsky orientované vyučování, <http://badatele.cz/cz>
- Fairtradová škola, https://www.fairtradeskoly.cz/ft_skoly
- Globální rozvojové vzdělávání, www.globalnirozvojovavzdelavani.cz
- GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program, <https://globe-czech.cz/cz>
- Jeden svět na školách (mediální vzdělávání), www.jsns.cz
- Mezinárodní program Ekoškola, <https://ekoskola.cz/cz>
- Odpovědná škola, www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- Skutečně zdravá škola, www.skutecnezdravaskola.cz
- Světová škola, www.svetovaskola.cz
- Škola pro udržitelný život, www.skolaprozivot.cz
- Učíme se venku, www.ucimesevenku.cz
- Žákovské parlamenty, www.skolaprodemokracii.cz

Škola pro udržitelný život v roce 2023

Škola, která aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

Žáci těchto škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Spolu pak postupně realizují navržené změny a tím mění k lepšímu místo, kde žijí a učí se (naplňují **místní Agendu 21**).

Vše se děje s ohledem na udržitelný rozvoj místa i světa a je tak praktickým příkladem naplňování **Cílů udržitelného rozvoje 2015–2030** (Sustainable Development Goals – SDGs) a **Strategického rámce České republiky 2030** na místní úrovni.

Více informací na www.skolaprozivot.cz

Ve Zlínském kraji se můžete obracet na Lísku, infoevvo@seznam.cz

HORNÍ
MARŠOV
s.p.s.

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.sfpz.cz

Přehled soutěží najdete na www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

- Klimatická soutěž CO2 liga.
Celoroční program o ochraně klimatu pro 2. stupeň ZŠ/SS.
www.CO2liga.cz

II/5 Tipy na výlety, exkurze, výstavy

- Arboretum Semetín, Vsetín, www.arboretumsemetin.cz
- Archeoskanzen Modrá, www.archeoskanzen.cz
- Informační centrum Velké Karlovice, www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum
- Muzeum Františka Skopalíka, Hulín, Záhlinice
- Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě
- Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně, www.muzeum-zlin.cz
- Muzeum Kroměřížska, www.muzeum-km.cz
- Muzeum regionu Valašsko, www.muzeumvalassko.cz
- Muzeum v přírodě Rochus, www.skanzenrochus.cz
- Muzeum v přírodě Rymice, www.muzeum-km.cz/muzeum-v-priode-rymice
- Muzeum zemědělské techniky našich dědů, Pravčice, www.muzeum-zemedelstvi-pravcice.cz
- Naučná stezka Boří, Divoky, Kroměřížsko <http://www.csopdivoky.cz/aktivity/naucna-stezka-bori/>
- Trezor přírody v Horní Lidči, www.trezorprirody.cz
- Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok, www.vmp.cz
- Zvonice Soláň, <https://www.zvonice.eu/>
- 14I15 Baťův institut Zlín, www.14-15.cz

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kdo ušil naše tričko? Kdo vypěstoval kávu, kterou pijeme? Kdo nakupuje české zbraně? Kdo prodává v obchodu dole na rohu? Kam mizí naše odpady? Kdy vás naposledy požádal na ulici někdo o peníze? Proč se potýkáme s čím dál tím většími suchy a hrozivějšími povodněmi? Pokud si na tyto otázky odpovíme, zjistíme, že náš svět je propojený víc, než si myslíme.

Více než kdy dřív tak platí citát Johna Donneho, který již v roce 1624 pronesl, že "Žádný člověk není ostrov sám pro sebe". Z toho pro nás vyplývají nejen nové příležitosti, ale i výzvy.

Proto se téměř všechny státy světa, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů rozhodli najít cestu jak těmto výzvám, jež souvisejí s rozvojem našeho světa, společně čelit.

Výsledkem této snahy jsou Cíle udržitelného rozvoje. Jedná se o dokument schválený členskými státy OSN.

Jednotlivé cíle naznačují oblasti a ukazují směry, kterými bychom se měli v následujících 15 letech vydat, pokud chceme přispět k rozvoji, který nebude probíhat na úkor společnosti ani přírody. Takovému rozvoji, který naplní potřeby současné generace bez toho, aniž by ohrozil životní podmínky generací dalších. Dokument obsahuje 17 cílů, kterých by mělo být dosaženo do roku 2030.

Konkrétní seznam všech cílů je a jejich podrobný popis naleznete v levém sloupci pod čísly jednotlivých cílů a na webových stránkách Informačního centra OSN. Pod každým cílem naleznete kromě nejdůležitějších informací a zajímavostí také tematický Metodický balíček www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/, který je určen především pedagogům pro práci s tématem ve výuce.

Cíle se věnují těmto tématům:

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je celoživotní vzdělávací proces, který vede k porozumění ekonomických, sociálních, politických, environmentálních a kulturních procesů, které čím dál více ovlivňují životy lidí v globalizovaném světě. Rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů tak, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů. (definice dle Národní strategie)

Globální rozvojové vzdělávání směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

HLAVNÍ TÉMATA GRV:

Globalizace a vzájemná závislost jednotlivých částí světa

- ekonomická globalizace včetně světového obchodu a etického spotřebitelství,
- kulturní, sociální a politická globalizace,
- migrace ve světě,
- mezinárodní instituce

Lidská práva

- základní lidská práva,
- dětská práva a práva seniorů,
- rovné příležitosti a tolerance k jinakosti,
- demokracie a dobré vládnutí,
- rovnost mužů a žen

Globální výzvy

- odstranění chudoby a nerovnosti,
- vyšší míra vzdělanosti,
- zdraví obyvatel,
- potravinové zabezpečení,
- přístup k nezávadné/pitné vodě,
- životní prostředí a klimatické změny,
- populační růst,
- mírová řešení konfliktů,
- odstranění digitální nerovnosti

Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce

- rozvoj, jeho pojetí a kulturní podmíněnost,
- cíle udržitelného rozvoje,
- historie, motivy, principy humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktéři mezinárodní humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktivity České republiky a EU v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce

Strategie GRV a osvěty o globálních souvislostech 2018–2030 ke stažení ZDE:

<https://arpok.cz/co-delame/globalni-rozvojove-vzdelavani/>

Možnosti zapojení škol najdete zde: <https://arpok.cz/pro-pedagogy>

Doporučené odkazy, videa a publikace

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

Největší lekce pro svět – jak se každý můžeme zapojit?

Organizace spojených národů vyhlásila 17 cílů udržitelného rozvoje, které musíme splnit do roku 2030. To však OSN nezvládne sama a potřebuje pomoc každého z nás. Jak se zapojit?

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

www.youtube.com/watch?time_continue=73&v=bFWSFJTjP9E&feature=emb_logo

Co jsou to Cíle udržitelného rozvoje? Co je to udržitelný rozvoj?

A jak může pomoci každý z nás? Informační video vzdělávacího programu Opravdový svět, Adra, o.p.s. www.youtube.com/redirect?event=video

www.adra.cz/opravdovysvet

III/2 Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín,** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- **Časopis Školní zahrada.**
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada.** V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad,** kam můžete přidat i tu vaši.
- **Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej**
Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslíte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...
Semínkovna = osivo ke sdílení
Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.
Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemořené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu.
<https://seminkovny.com/>
V našem regionu najdete Semínkovny na <https://seminkovny.com/zlinsky-kraj/>
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
Semínkovna Zlín
Family Point Zlín na třídě Tomáše Bati 204 (bývalá Knihovna Františka Bartoše).
www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/

III/3 Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování.
Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

III/4 Místní produkty, biopotraviny

- Lískový web www.poctivevyrobene.cz
- **Regionální značky** www.regionalni-znacky.cz
- **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobkyzkraje.cz
- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**
REGIONÁLNÍ KATALOG BIOPOTRAVIN A EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ PRO SPOTŘEBITELE „Kam pro bio ve Zlínském kraji a na Hodonínsku“
www.iskopanice.cz
- **Mapa českých biopotravin,** <https://kde.lovime.bio/>

Systém Fairtrade a známka FAIRTRADE

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování členů komunity.

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>
- místním podporovatelem **Fairtrade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Fairtrade Česko a Slovensko, z.s.,

je platformou organizací občanské společnosti, které se zabývají etikou obchodu, globálním rozvojem, udržitelnou spotřebou, ochranou životního prostředí a lidských práv.

Již od roku 2004 pracujeme na zvyšování informovanosti o principech a smyslu systému Fairtrade. V České republice a na Slovensku zastupujeme globální organizaci Fairtrade International, jsme garantem vysoké kvality a důvěryhodnosti ochranné známky FAIRTRADE. Monitorujeme český a slovenský trh s fairtradovými výrobky a podporou uvědomělé spotřeby napomáháme k tomu, aby se fairtradové výrobky v co nejvyšší míře dostávaly do obchodní sítě v ČR a na Slovensku. Vedle spolupráce s obchodníky působíme také na širokou veřejnost, a to prostřednictvím aktivit, na kterých se podílíme, jako jsou kampaně Fairtradová města, Fairtradové školy nebo happening Férová snídaně.

Více na www.fairtrade-cesko.cz.

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte na webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko
<https://fairtrade-cesko.cz/>

TŘI MOŽNOSTI PODPORY FAIRTRADE:

SPOTŘEBOU

OSVĚTOU

VZDĚLÁVÁNÍM

Podpořte s námi povědomí o systému certifikace Fairtrade

Fairtrade Česko a Slovensko, jehož je Líška členem, spustilo další kampaň na podporu zvýšení povědomí české a slovenské veřejnosti o systému certifikace Fairtrade a hodnotách, které reprezentuje: **spravedlivá odměna za práci, zákaz dětské a nucené práce, pěstování šetrné k životnímu prostředí.**

Kampaň můžete šířit a sdílet na sociálních sítích **Facebook**, **Twitter**, **YouTube**, **Instagram**. Na speciálních odkazech webových stránek **CZ** i **SK** najdete podklady. Děkujeme.

Pomáháme

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka pomáhá

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhacovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéšském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětové nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

Chráme mořské želvy

Nádherné tvory, žijící na Zemi více než 110 miliónů let. www.morskezelvy.cz

ZOO Zlín

www.zoozlin.eu/sponzorstvi/
<https://shop.zoozlin.eu/kategorie/2-darky>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Aktivity LÍSKY podporují Zlínský kraj, město Vsetín, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo životního prostředí, SFŽP, FAIRTRADE Česko a Slovensko, TG TISK, s.r.o., Lanškroun, AVIS – elektronika, s.r.o., Vsetín, Josef Spitzer, papírnictví Stanislav Olšák, Vsetín, členové Klubu LÍSKY, dárci programu DARUJME.cz

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Environmentální informační servis LÍSKY

- Pravidelná elektronická rozesílka, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- Webové stránky, www.liska-evvo.cz
- Facebook a Instagram Lísky i osvětových kampaní.
- Knihovna, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcek k EVVO.
- Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji na www.liska-evvo.cz/akce
Přehled akcí v regionu i mimo region. Pozvánky na vaše akce, programy, besedy, výstavy, exkurze, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- Osvětové a informační kampaně, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- Aktuální nabídka vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení, www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchozí chodbou budovy PETRKLÍČ do dvora, vchodové dveře jsou ze zadní části oranžové budovy, nebo přímo dvorem kolem budovy OSSZ Vsetín, od řeky Bečvy).

Otevřeno: pondělí – čtvrtek, 8.30–15.00 hodin

Najdete zde Férový obchůdek s fairtradovými výrobky – káva, čaj, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a knihovnu s posezením.

www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY

Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

Sdružení Líska / Stromy a my

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje.

Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času a Plavecká škola Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 8/2023

strana 25